

۷۸۶
۹۲

کلامِ خالق یار

(ونگہ داتے)

نمبر ۲

صفت رب رسول دی لہنیا کرا یہ دُنیا اے کوہِ ہر فتنہ ساری
جو کچھ ہونا سی او کچھ ہو گیا تے تھو رہا ہے عمر بقاء ساری
سچے دل تھیں معافیاں منگ جائے ہو جاویدی معاف خطا ساری
خالق یار میاں گنہگار اسیں، صرف پاک اے ذاتِ خدا ساری

ماہِ سہ ماہی، دہائی، کلام، ضلع گوجرانوہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

گلاں دی
گتھلی

جھوک حسین

یا خالق یار

میر کی توبہ
نیک آرزو

خالق یار

کتا بت

بھاگو وال کلاں

پیش لفظ ^A
راقم الحروف ازیں سخنان دلنواز بندہ را تجسین راغب کردہ است۔
حقیقت اس است کہ راقم عنریزم خالق یار بہر موضوع کہ قلم بندہ
است۔ بہ نقطہ کمال رسائی حاصل کردہ است۔ امن بدیں وصف کلام اور الپندید
کہ او بہر موضوع سخن بحث کردہ است۔ کہ برائے سامعین نصیحت و ہدایت و
آموزش است۔

علاوہ ازیں برائے راہنمائی سامعین اس قرن در بہائے کلام خود پیش کردہ است کہ
ضیائے ایشاں ہمارہ راہنمائی خواہد ہی کرد۔

جناب عہدہ ری نذر حسین صاحب

سیکند ہائیڈ ہسٹر گورنمنٹ ہائی سکول نکھن وال (دیگجرات)
تبصرہ میری اور خالق یار کی مجلس اکثر و بیشتر سکول میں تدریسی فرائض کے سلسلہ
میں ہوتی رہی ہے۔ ان کے کلام کو سننے اور پرکھنے کا موقع ملتا رہا ہے۔ موصوف ذاتی
طور پر شریف النفس اور متقی مسلمان ہیں۔ ان کے دل میں عشق رسول کوٹ کوٹ کر بھرا
ہوا ہے۔ یہی عشق موصوف کی شاعری میں بھی چھلکتا ہے۔
زیر نظر کتابوں میں شاعر نے اپنے دل کی آواز کو شعروں کی لڑیلوں میں پروردیا ہے۔ عشق
حقیقی کو شعروں میں بڑے دلکش انداز میں بیان کیا ہے۔ شعری ترتیب، وزن اور
قافیہ ردیف کا خاص خیال رکھا ہے۔ مثلاً ملاحظہ فرمائیے۔۔

قسمت والڑے ٹرگئے وطنوں، اسیں رہ گئے دھکیا توڑیاں لٹی
چلو قسمتاں چلو نصیب ساڑے، اسیں وقف آن بجر و چھوڑیاں لٹی
پئے دیاں دے نوکری راہ بلد، صدقے آپ دے پیراں دے جوڑیاں لٹی
خالق تیرے نون موقع لہو گیا، رچ رچ رباعیاں تے دوڑیاں لٹی
امید کہ شائقین حضرات ان کی کتاب مطالعہ کر کے زندگی کی حقیقتوں سے آشنا ہوں گے۔

جناب حاجی محمد یوسف صاحب

(بی۔ ایس۔ سی۔ بی۔ ایڈ)

ایک نظر ^B
برادر م خالق یار کو خداوند قدوس نے بہت سی خوبیوں سے نوازا ہے۔
موصوف کا شمار ذہین محنتی اساتذہ میں ہوتا ہے۔ حسن صورت و
سیرت کا فوجوہ ہیں۔ بمشکل سال میں ایک چھٹی کی بھی نوبت آتی ہے۔ سکول ٹائم
سے پہلے آنا اور وقت ختم ہو جانے کے بعد جانا موصوف کا ہمیشہ کا معمول ہے۔

اج کے دور میں جہاں طلباء اساتذہ کا احترام کرنے سے کتراتے ہیں وہاں موصوف کا
اسکول کے اندر ان کا احترام کرتے ہیں اور اس سے بڑھ کر سکول سے باہر محبت اور
ادب کی نگاہوں سے دیکھتے ہیں۔ موصوف غریب طلبہ کے گھر جا کر بھی رضائے
الہی کے حصول کی خاطر پڑھانے کو باعث فخر سمجھتے ہیں۔ اپنے گھر میں پڑھانے
کی خاطر طعام و قیام کی مفت کی سہولت بہم پہنچا کر دلی سکون محسوس کرتے ہیں۔
تدریس کا انداز انتہائی دلکش اور سلیس ہے۔ طلبہ کو نفس مضمون سمجھنے میں کوئی مشکل
پیش نہیں آتی۔ بزرگان دین اور علماء دین متین کی مجالس میں حاضری کو انہوں
نے اپنی زندگی کا معمول بنا رکھا ہے۔

آپ ایک استاد ہونے کے ساتھ ساتھ شعر گوئی میں بھی کمال درجے کی رغبت رکھتے
ہیں۔ اس وجہ سے آپ نے شعر گوئی میں ایک اہم مقام بنالیا ہے۔

راقم نے متعدد مجالس میں موصوف کے مختلف موضوعات پر اشعار سننے میں جس سے
یہ اندازہ لگانا مشکل نہیں کہ آپ کو ٹھیکہ پنجابی زبان پر کس قدر عبور حاصل ہے۔
تدریس اور ضروری مشاغل سے فرصت کے چند لمحات نکال کر موصوف نے توحید باری
نعت حبیب پاک، دنیا کی بے ثباتی، سچی اور جھوٹی صحبتوں کی پرکھ، نصیحت آموز
اشعار، زمانے کی ہلکا سی اور بزرگان دین کے کارناموں پر بہترین انداز سے
طبع آزمائی کی ہے۔

امید ہے کہ موصوف آئندہ بھی میدان سخن میں اس سے بڑھ کر قلم چلانے کی کوشش
کریں گے۔ خدا کرے زور قلم اور زیادہ

جناب حافظ محمد یوسف صاحب

(قادم درس العزیم)

ناشرین ہم نے قریب سے قریب ہو کر دیکھا ہے کہ محترم جناب خالق یا صاحب
 ایک شفیق اور مہربان استاد ہیں۔ اچھے بھائی، پاکیزہ دوست،
 نیک، ہمدرد اور فطرتاً انسان ہیں۔ بہترین روحانی باپ ہیں۔
 ظاہر ہے کہ ایسے اوصاف کی مالک شخصیت کا کلام بھی بے نظیر اور مثال ہی ہو سکتا
 ہے۔ اللہ تعالیٰ انہیں سلامت و تاقیات رکھے۔ آمین۔
 عظمت فاروق قمر غلام عباس راشداً اظہر اقبال اظہر شاہ صاحب
 وارث

فہم ارشد، فہم یعقوب
 شہزاد منور شہزاد
 سعید اقبال، جی
 غلام سجاد جعفر
 منظر حسن نعمت
 شہباز احمد، آ
 عادل فاروق عادل
 شہزاد انجم شہزاد
 طاہر منظور طاہر
 ارشد احمد ارشد
 طلباء ۱۹۸۵ء
 تاحلہ.....

چھپ گلاں دی گھنٹی کتب ① حمد باری تعالیٰ

پیداں سب دویاں رب دیاں، جیہڑا خالق کون و مکان لے جی
 کردیوندا ایل وچ حل مشکل، سمجھی سنجیاں واسطیوں لے جی
 اوچا ہے تے امیر فقیر ہوندے، ہر اک اویدا قدر دان لے جی
 مٹے دلاں دا خاص طبیب اعظم، مٹے دلاں دا خاص ارمان لے جی
 نہیں بہاوندے اوس نکاں ناز نخرے، توڑ سٹ داناز و گمان لے جی
 شہنشاہ قنابقا دالے، بے بہا اوید کی اچی شان لے جی
 حاضر چین تارے کوئی نہ دم مار، بڑا سخت اویدا فرمان لے جی
 ڈالی ڈالی پی کر دی ورد اویدا، پتا پتا اویدا مدح خوان لے جی
 جن پری انسان جوان عاجز، دتی سب نون اوئے زبان لے جی
 نوری ناری پئے تیس نہاوندے نیں، ہر شدہ اتے حکمران لے جی
 وحدہ لا شریک سدھاوندے لے، ایس گل دا آپ بیان لے جی
 اولوں وچ میدان نہیں ماراؤندی جدی کردا آپ گمان لے جی
 اسیں کی خاکی کرے چالاکی، باقی رہناں بس رب رحمان لے جی
 اسیں پئے چھپا پئے تے چھپک نہیں، اوجان داراز نہان لے جی
 بے مراد وی بامراد ہو گئے، کیتا جنہاں تے اوس اہان لے جی
 خالق یگ درگے گنہگار دا، نگہبان لے جی نگہبان لے جی

دربارِ عالیہ بھاگاول

ساش مست معصوم شاہ کی دساں، نوشوولی وی بے مثال ڈٹھا
اکھیں آپ مسکین نیں دیکھیا نیں، قسحت والیاں بیا جمال ڈٹھا
ساش مست روئے مست تروئے، مست مست ہر گھڑی سر حال ڈٹھا
ستاں کوٹھیاں وچوں ترور جھرتے، آپ ربانیں باہر نکال ڈٹھا،
جا جاکے گاہ لگاؤ ڈٹھا، عرس ہوندالے سر سال ڈٹھا
چوداں مانجھ دی جدوں تاریخ آوے، آوے فضل شاہ مال قوال ڈٹھا
پیاں ہون قوالیاں اللہ اللہ، ہر اک پیایے دھمال ڈٹھا
گل لیسے طراں معصوم شاہ دی لے، سائیں سخی دے کار نکال ڈٹھا
جمعرت نوں بال دے کوک دیوے، دیوا کئی واری میں وی بال ڈٹھا
ارد گرد معصوم شاہ بال تھین، چھاڑ چاڑ صاحب اقبال ڈٹھا
من منتاں کئی مراد پاؤں، سوالی کردا کوئی سوال ڈٹھا
اودھر صدیق فقیر دے نال اکی می، نوشوولی دادی الوال حال ڈٹھا
دکھن بابے ستوئے پوراں لائے ڈیرے، پنڈوں ساش شیداں لے شمال ڈٹھا
پورے پنڈ دی گھٹ نیں کوئی خانی، پھر پھر کے تے بھاگوال ڈٹھا
لاجاں والے نیں لجاں سارے، ہر دھندھ تھیں دھندھ لجاں ڈٹھا
ستے بوک تے ایہ پئے جھاگ دے، خالق یار دے عجیب خیال ڈٹھا

شبِ خواب

ستا بیا سال کسے نیں اکھیا جی، اٹھ سنبھل اوکھی میں نہند آیا
اج نیں مئی کندو لان ہونڈی، کئی مار آیا تے کسے مہند آیا
تیرے نال لے بس پیار مینوں، تائیں مین تیری اج جند آیا

میری دسندیاں ہوش بے ٹرک ہو گئی، بحرِ کمال آیا بحر الہند آیا
رنگ رنگ دی دنیا لنگدی رسی، زاہد متقی وجہ کوئی رند آیا
خالق یار دے اعتبار الوال، اکو یار دے یار پسند آیا

اصل حقیقت

گھری وج چھواریاں نیں ہونڈی، سارے جان دے کھوٹاں ٹالے جی
پوہ مانجھ ٹھنڈا پھگن سہجہ جھنڈا، بے بہا ڈاڈا جیٹھا ہاڑے جی
شیر وھا رنیں کوئی دلیر ہونڈا، رہنڈا ڈروا گیلر بگھیاڑے جی
بہار پھلاں نوں ہونڈی گلزار اندر، جھڑٹ کنڈیاں داویر جھاڑے جی
مینوں نیں تیری تینوں نیں میری، لگی ہوراں نوں ہوراں دی تاڑے جی
راکھی کرنہ تہیر چھیا کھیاں دی، متے بچ جائے آگوں بھٹاڑے جی
کپہی کسے نے ساڑے نال کھور کرتی، کدوں کسے نال ساڑی وگاڑے جی
کدوں اساں دیاں اکھاں پیلیاں نیں، کدوں ساڈا کوئی ڈنگا مہاڑے جی
چھیرے ہس س ملدے پاچھسی، الفت اونال دی چند دھیاڑے جی
جے میں غلط کھواں تے جتی مل میرا، مارو دھب ہو جائے پھاڑے جی
پاویں میں ہوراں پاویں توں ہودیں، چقل خور بندہ اتی وارے جی
خالق یار ہوراں کئی گاہ گاہے، کیڑا ڈگ پیا لے پھاڑے جی

یادِ یاراں دربارِ گاہِ خدا

میرے پرواہ خداوند، میرے سجنوں دی تیریں عید ہووے
کھٹے بہن تے لیں وجہ ناں میرا، تیرا چمکداتے خورشید ہووے
پھل کلیاں بھل نہ جان کلیاں، حق سچ دیدی تیریں ہووے
نماز پڑھن نوافل نہ رہیں غافل، واپس مینوں دی کوئی تاکید ہووے

ہوواں شاد تے رکھاں اعتماد کامل، جلدی میں دل امر شدید ہووے
دین چن نوری نہ رہے دوری، پوری دلیری ایوا امید ہووے
مخفی راز دین میں وی باز آواں، میرے اتے وی کوئی تنقید ہووے
پتہ لگ جائے مینوں وی کیتیاں، دس گل جے کوئی شنید ہووے

غنی و غمی کرس نہ بے تھی، تیرا کرم وی مولا مزید ہووے
زیراں زبراں شداں تے صاف مداں، بھیجی خط دے خاص تمہید ہووے
نہیں تگے نہیں تگے رہیں پکے، وجہ ضامن قرآن فہید ہووے
لا اِلهَ وَاورد رہے جاری، یاد دم دم کلمہ تو حید ہووے
دلیاں والے دس دین ہمیشہ، دلیک سالوں وی لہجے دید ہووے
ہووے کام تمام فیر دشمنان دا، لڑوا جنگاں وجہ خالد ولید ہووے
نوری دین مبارکاں یا علی، تھلے خنجر دے حسین شہید ہووے
تیری چابی امتحان دی کامیابی، داتا داتا فرید فرید ہووے
توں اکی پیر ہووے دستگیر ہووے، یک جان مرید مرید ہووے
خالق یار بس دید حبیب کا قی، مہر جنت دی کول رسید ہووے

شان حضرت ابوبکر صدیق

ہوندی اچھائی تے کردا برائی کیڑا، رنج عشق دا گرم بازار ہووندا
ایسے خزاں دا بھنا ناں نہیں شی، نہ اکی جگ تے موسم بہار ہووندا
نہ علی عثمان نہ عمر ہووندے، مددگار جے نہ یار غار ہووندا
مرد سول ایمان دا دشمن شیطان لے جی، جتھے گل ہووے او تھے خار ہووندا
تازہ کفر دی اج دکان ہوندی، جگر نہ عربی سوار ہووندا
حضرت عشق دے سبے کارندے، تھلے وار کنول حسین سرکار ہووندا
بنال مرشدان راہ نہیں ہمت آوندے، بنال شوق دے نہیں شکار ہووندا

عبار جو حضور کے نور دل کے، ہمیشہ اوس کے گلے وجہ ہار ہووندا
بخل والیاں دار ہندا ادھ اندر، عشق والیاں دا بیڑا پار ہووندا
ہوناں لکھ نہیں سی خالق یار ایسے، جے نہ یار دے یار دیاں ہووندا

عشق رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

اپنے منے دی اج وی سب دنیا، کرن ولے دی لاشریک پہنڈا
عمر مارے داتے گیا گھسروں، اگوں بن کے رہیا رفیق پہنڈا
عشق یار دیاں رو پہا لیندا، ساری عمر کیوں رہیا صدیق پہنڈا
پی پی بلال کمال کیتی، جہی کسینوں کوئی تو فوق پہنڈا
حسین کسرتل لائی بے خوف چلی، آج نہیں کوئی سہی حقیق پہنڈا
منڈراں پائیاں طے دوھاٹیاں جی، منگ منگے راتھا بھیک پہنڈا
سستی نیوں دے مگر خدا ہوئی، ظاہر باطن مجنوں ٹھیک پہنڈا
غیڑے آیا انگریز چنگیز کوئی، شیو رہا سہی چیمپ ٹیک پہنڈا
اکو نہ اگے کھلو سکے، جہوون رسل کے سارا ٹیک پہنڈا
اوداروے دا ادھ و شکار بیڑا، جہیرا ہووے نہیں نزدیک پہنڈا
سٹ پیار دی سینے دے وجہ کھاوے، جہیرا لا کے تے یار و بھیک پہنڈا
عشق نہیں کھراس نخل بازی، جہیرا اگر جائے ادھ وجہ لیک پہنڈا
متے سمجھو کچھ کھڈال اینوں، روووں دینا ای لے چیک چیک پہنڈا
ایس پیہن دیاں چالال کمی یارو، کوئی کنڈیاں وجہ دھریک پہنڈا
موٹی چال نال رے کو قہال ڈکرے، مہین چال نال کوئی باریک پہنڈا
خالق یار لے اوہی دھریک ملوں، جہیرا یار نون نت ادیک پہنڈا

شانِ حیدری

حضرت علیؑ دیاں شان اچیاں نیں، مولا علیؑ نوں شیر بنا دتا
عبدالبرہ سالتے کافراں دے، علیؑ کفر دا جھنڈا گرا دتا
اک دن آئے علیؑ باہر شہروں، عجب معجزہ رب دکھا دتا
کی دیکھیا ڈانگری ہوئے کھسکے، اک ڈانگری اوناں لٹا دتا

علیؑ پھیا بچر کی معاملہ لے، اوناں آپؑ نوں صاف بتا دتا
آقا پڑھو جنازہ ایہ مر گیا، شاہ علیؑ جنازہ پڑھا دتا
حضرت شاہ علیؑ افعال والے سن، قصہ اوسدا سارا دکھا دتا
فیر منگی دعاتے روان ہوئے، چار ڈانگریاں دی سارا لا دتا
او اوناں کو لوں ہسکاھلیا نہ، اوناں علیؑ نوں فیر سدا دتا
مارے علیؑ دے کہے اٹھ سکدے نہیں، خالق یار مڑ علیؑ فرما دتا

نامِ شاعرانِ زندہ است

خود کی کراں ایہ میری دڑیاں دی نہیں، جو کچھ دتا اللہ دیت مینوں
حد اپنی تھیں باہر نہیں ہوناں، نت میرا سمجھا وندالے چت مینوں
سوہنا دیکھ کے تے لگ جاں پچھے، ربلوں ہو جان دی لے فیر جت مینوں
گرم قافیے ایساں ردیف کیتا، پئی ہر دم لڑی لے پت مینوں
مطلع بھٹکے ہتھ کھلو جاندا، مقطع اڈیکدا رہندالے نت مینوں
بہر ایدھر ٹوٹیاں مار دی لے، بھر لنگ جائے کر کے شہیت مینوں
والی رباعی میرے لے اڑ دی نہیں، قطعہ آگھدا کرے ہٹ مینوں
مصرعہ بنیل مم لکھس میرا، بول آکھے نہ کراں فٹ مینوں
کوئی آکھدا لے واقعہ لکھ میرا، کوئی اور مردوں کل دالے چٹ مینوں

واواہ میرے لے نی کھیلے جی، ہر کوئی دیکھ دالے ہٹ ہٹ مینوں
میرا چار چوہرا گھیریا نہیں، سوہتی سمجھ کے سوئے ذی اسٹ مینوں
خالق یار آکھے ہٹ جاوے لے میں، ایہ تے آکھدے نیں ان ہٹ مینوں

تاہنگ سجناندی

لائے ہٹے جانی کر مہربانی، اکوار تے آجا لبسم اللہ
جرم ہو دنیاں چڑھ گئے بھرم اتے، سوہنا کرم کما جا لبسم اللہ
کچھ دکھ اندر نظری سکھ آوے، سوہنا مکھ دکھا جا لبسم اللہ
روبرو ہو گلاں دوچار کرے، کچھ سن سنا جا لبسم اللہ
تیرے دیکھنے دی ڈانڈی بند مینوں، ستے بھاگ جگا جا لبسم اللہ
نامِ رب کام تمام ہووے، شیریں جام پلا جا لبسم اللہ
ایس ظالمی جگ تھیں الگ ہو کے، تللی اک بچھا جا لبسم اللہ
میں تیری تے ہو گیا توں میرا، اپنی آپ بنا جا لبسم اللہ

میں تینوں بلاں تے توں مینوں، مگل گل وجہ پا جا لبسم اللہ
میں توں تے توں میں ہوواں، ذات ذات وٹا جا لبسم اللہ
توں جنیں مہیناں تے میں سوہنی، من وجہ سما جا لبسم اللہ
میر تیرے وجہ فرق نہ کوئی دے، نین نین ملا جا لبسم اللہ

مٹ جان قصور قصوریاں دے، ایسا مینہ برس جا لبسم اللہ
تیری منے خدا پیار یادے، خطا معاف کرا جا لبسم اللہ
تے راہ وجہ اکلا ہو جاں جھلا، مینوں سنگ رلا جا لبسم اللہ
پچھ آونیاں سن نماز سوہی، سجدے سیس جھکا جا لبسم اللہ
دل منے نہ حضور تھیں دور ہوواں، کھلی وجہ چھپا جا لبسم اللہ
خالق یار ہو نیم بخار گیا، پھوٹکاں مار کے لا جا لبسم اللہ

ماں دا چوہرا

رُج ہو یا شکاری توں کاہر ساٹھے،
آکھے لگ کھینیاں لوکاں دے،
کدے کوں دے ماںجا پتہ آئیو

تینوں تے آکھیا دیکھیا نہ، اپنے آپ تے لت پھرا آئیوں
تیرے لگے نہ کوئی وی دھون کھلے، تے جیڑی بنی سائی اووی لوان آئیوں
کدے آنداسیں چلیے اوسس فحاتے، ایوی شاہ نال چوہ لڑا آئیوں
مینوں تیرے تے نیٹ سی امید اسی، جیڑی کے نور کھا گلے بنا آئیوں
تیرے چاہے وی بازی سرائی لگے، کاہنوں ستے ہوئے منہ جگا آئیوں
اوتے لگے سی حنیف حرف تیرا، اکھیں دیکھتے موہرا کھا آئیوں
کھچے لاکے تے ٹر پنداسیں، پچھاں پرت جا جیڑی وی راہ آئیوں
ٹٹ پینیاں ٹہلی دانتیں رسیا، ساڈے وانے توں کھوں بلا آئیوں
میں تے پالیا ٹٹ وچہ دے گوڈے، میرے پالنے والے یا آئیوں
رہ گیا نٹیں آلیں دگھ پلے، دیکھ آتیاں کھنگ مکا آئیوں

تینوں چاہی وہ ڈنڈے نل مہین کرنا، بے زبان دی نیست مروا آئیوں
پتہ نٹیں سی تینوں دے کال موہواں، لے لکالے مٹی منا آئیوں
ترے وانے تے بنیاں موج میلا، ساڈے کول توں ایہ گوا آئیوں
اتوں چک تے پھرتے راہ اپنی، دغے باز اکی دغہ کھا آئیوں
ہتھ کھنگاں نوں پائے تے ختج کھائے، کیوں نہ دوجی وی اہری کدھا آئیوں
دس لے وی مٹی آٹھنڈھ کہ نٹیں، من تیں اوئے چوہ جدا آئیوں
کنے دتی شہی ایہ اصلاح تینوں، ال دھدھ دوجی رلا آئیوں
چلو اکر کسے نیں سٹ دیکھی، کھتے گھنیاں حباب لڑا آئیوں
خیر اکھتے رہ گئی اک پاسے، ساری بودی وی اہری پٹا آئیوں
ایہی چکی دی نٹیں مدھول بچہ، دوسو اندر پانی پاس آئیوں

ہن بہہ کے یا کدھا بجے، جان بچھ کے خاک اڈا آئیوں
خالق یار اوتے توں وی کمال کیتی، نوہے تے سوہدی پان چڑھا آئیوں

مری دیاں یاداں

لکھاں گل کی مری دیاں بہاڑیاں دی، یار و دھدھ تھیں دھدھ پیاریاں
گھوڑا گلی کے سامنے ست بھیناں، جنہاں بجر کٹاریاں ماریاں تے
فیر جاں داتے سینے لال دامن، پانی چشمے دے جیہاں ٹھاریاں تے
سید اسحق شاہ ظہور تے اللہ دتہ، واہ واہ استادیاں بھاریاں تے
قومی پرچم لہرایا سکاوٹ دھند، نالے کیتی تلاوت سی کاریاں تیں
نالے گھنڈاں سکھائیاں ٹوٹے پتھر، عقل والیو عجب مداریاں تیں
شاہ نواز دے راز چھپاں کیوں او تھفے میں وی محبتاں واریاں تیں
لکھ شکر بہ شفیق اساترہ دا، سپیشل جنہاں کرائیاں لاریاں تیں
شبابش وی دیو باور حیاں نوں، چانواں ڈھوڈھو بھنگھاں سہاریاں تیں
نالے سب پیرولاں دی خیر ہو، اندر باہر صفائیاں کھاریاں تیں
فائر کیمپ وی نیٹیں بھلان موہندی، کتیاں دوستانے واجاں ماریاں تیں
نیرے آگے گھڑی اڈیک والی، اجکل دیوچہ تیاریاں تیں
لکھیا کھائے جو مقدر اں وچہ، باہر روزیاں رب کھلا ریاں تیں
خالق یار او موڑ مہار او دھر، جدے ہتھ دیوچ سہر داریاں تیں

ہاسٹل دے مسائل

لکھاں گل کی گل نیٹیں بھلان والی، مسئلہ دلی تمنا اٹھا دتا
وارڈاں دیکھیاں میں دیاں، سر پیر تاش جنہاں بلا دتا
مبروع شروع اشفاق نے دن لائے، خوب آلوواں نال رجا دتا

نال بھرتی کیتی دال دی وی، نالے بادی دانام گواتا دتا
 فیڑی پٹیل دی وار آئی، اونے اپنا رول چلا دتا
 سبک تین تو سبلی بندلے جی، نوٹس بورڈ اتے نوٹس لادتا
 نالے دال بجائے بھی نو بیٹے دا، خوب دوستو ڈنکا لگا دتا
 میانوالی آگئے جھلمی وی، اک چکر گجراتی بنا دتا
 چیف میس نون موقعہ لہجہ گیا، سنے بوریوں دے آگیا کھادتا
 گوشت لون تے مرچ ولایا نہ، سمودا باہر و باہر کرا دتا
 لیا خون چوڑ غریباں دا، سٹوڈنٹاں تے بھار پادتا
 مونہوں اوتاں نہیں کردا شرم مارے، ہارے بخت تے میں چھڑا دتا
 کمان فیڑ پٹان دے ہتھ آئی، دوست خاں نون لگے لگا دتا
 اوسحقن سنبھالے کہے سو دے، بھٹی صاحب پوراں وخت پادتا
 یارو گئی سختی ٹیلاں دی، کسے تھالی گلاس کھڑکا دتا
 کوئی روٹی کوئی پانی پیا منگدالے، کتیاں آہ آہ شور مچا دتا
 دوست خان نون دیکھ کے کھڑے پرے، پور کرے گی ہوش بھلا دتا
 خدا خدا او آگیا ماہ نواں، اکبر خان نون مینجری تا دتا
 آکھ دیکھ کے اوس نون لڑکیاں نے، ایس کم دے وجہ پھسا دتا
 اکبر میں داکیت انتظام اکبر، اونے پینٹ تے کوٹ دی لادتا
 جیڑا گنج تے سب سی مدتاں دا، سلیمان بادری لسا دتا
 چاول کلٹر کھواوندار دسٹ کیتے، ٹھنڈاں برتاں پانی پیا دتا
 ایسے دور اندر اسحاق باجو دی، سنوایا جو ہر دکھا دتا
 درہم برہم نظام ہو چلیا سی، اونے جھگڑا سب مکا دتا
 جنہوں شک لے دیکھ لے آکے تے، اکبر جی نے سماں بدلا دتا
 یوگمی بھرا لے نوکراں دی، خالق یار نے کھیک بتا دتا

یوگمی بھرا لے نوکراں دی، خالق یار نے کھیک بتا دتا

عرض تے گزارش

اساں جاونا لے اساں جاونا لے، ستمیں وداعیہ آپ سرکار کرناں
 آگے سب استادان فریادانے، ساڈے چھوٹیاں نال پیار کرناں
 ایہ تہیں دی ساڈیو دلدارو، نہیں اساتذہ نون اوزار کرناں
 سنو ہاں وجہ ہاں ملائی جاتی، کہن حکم جو نہیں الکار کرناں
 کسے لوہوں زیادتی ہو جاوے، رکھنا حوصلہ صبر قرار کرناں
 جانا تچ کے تے نیک نامیاں ولے نال دو جیاں نون دی تیار کرناں
 بکے وچ دیکھو بھائیاں وار رہناں اکدوسر اتے اعتبار کرناں
 نظم و ضبط ول توجہ دی خاص دینی، صفائی لازمی لے بار بار کرناں
 لا ماں کسینو کی دیونی گال نائیں، ہر اک نال میٹھی گفتار کرناں
 کھو لوکن ایہ بول بزرگاں دے، بنناں شوق دے نہیں شکار کرناں
 کرناں او طبیعت جو من دی لے، نہیں کسے نال ادھار کرناں
 گھلے شکوے غیبت نون دور رہناں حق سچ دانت بلیار کرناں
 ہم دم ہو کے دم وندھیا جے، سو کھے کم نون سنیں دشوار کرناں
 نقطہ حسینی تے نالے باریک بینی، ٹھیک اپنے طور اطوار کرناں
 پڑھائی اپنی نون دی بچھے رکھنا سنیں، کم باقاعدہ جا کے کاسر کرناں
 نال خیال نماز ادا کر کے، نالے رب دا شکر ہزار کرناں
 ساڈے واتے دعا دی منگنی جے، ہر اساں غریباں دا پار کرناں
 بھل بھل کے جے خالق یار ہو دے، استغفار کرناں استغفار کرناں

موجودہ دنیا دی عکاسی

رنگورنگ پٹی دنیا دس دی لے، اکدوسے دی لیندا پامیت کوئی نہیں
 پیار اڈکے دلائل ستمیں دور ہويا، جیونیں عشق بیپار داسٹ کوئی نہیں

لگے دہا تے لیں دبا سارے، اپنے دلوں پیا کر دا گھٹ کوئی نہیں
آپو اپنی سب نول پی ہوئی لے، کسے واسطے پن دا چٹ کوئی نہیں
کوئی شیعہ کوئی سنی تے کوئی دھابی، قوماں بدل رہیاں رہنا چٹ کوئی نہیں
قبضے والیں دا خالق یار قبضہ، راہ واپی جانے چھڑ دے وٹ کوئی نہیں

بہلی تے ہن دی دنیا

صدی چودھویں لے بدی آئی نیرے، اگدو جے نول کروا یاد کوئی نہیں
اڈ شرم حیا داناں گیا، مکھسے ماپیاں دلیورج اولاد کوئی نہیں
بچھوں ہون جے پہلاں یون بھنے، ہر شہ دی تائیں منیا کوئی نہیں
کھان لگ پئے حرام انسان سارے، تائیں جین دا رہیا سواد کوئی نہیں
دا کال پھڑیاں انیاں ظالماں نیں، مارا تہناں لچ با مراد کوئی نہیں
ڈاکے مار بدکار ہوشیار ہوئے، سمجھدار تے عاقل افراد کوئی نہیں
ہر کوئی مین لے اپنے حال اندر، اگدو جے دی کروا امداد کوئی نہیں
دنیا عجیب تعجب دی گل سنو، رہیا آپے دے وجہ اتھا کوئی نہیں
دنیا جاری رکھن اتوں مونہوں شوہرے، خبر طاں کپ سارے وچول شاد کوئی نہیں
بھلائی داسماں لنگ گیا، رہیا کسیدا قیدی آزاد کوئی نہیں
دیکھ لیا آزما آزما کے تے، کڈھ دا دل کے وچول عناد کوئی نہیں
میں تیرے تھیں لہناں اتوں مچھوں مینوں تیرے اتے اعتماد کوئی نہیں
میرا تیرے تھیں لہتہ گیا چہا کا، میں شاگرد کوئی نہیں اتوں استاد کوئی نہیں
زندہ مین جلوس خلوس مردا، جوش و خروش مال ہونڈے میلا کوئی نہیں
نوتوان کئی مین سپہان دلوں، کم ظرف صواد صواد کوئی نہیں
شیعہ سنی مرزئی بن گئے ٹوٹے، دھابی ہونڈے پئے برباد کوئی نہیں
نعرے کفر خلاف ہن کون مارے، دھندا دین دا پیا عناد کوئی نہیں

جہیرے ٹیل کے سن ہیرے شہ اندر تیرے رہے او آ باد کوئی نہیں
ماروں مانوں ہواں کیتے کوچ ڈرے، گرم گھلاں دیندا لچ داد کوئی نہیں
فاتح اندلسی لہ گئے اسحقوں، پکتی لوہے دی لہٹ فولاد کوئی نہیں
روح غزالی تے اذان بلالی دا، تودا پھٹ گیا اصلی واعد کوئی نہیں

ہورے حضور پر نور کے قول پورے، خالی مسجدیں بیاں آباد کوئی نہیں
مکھی مکھی بیا عشق تے عشق ہوئے، تیس مارنے والا فرہاد کوئی نہیں
ہر کوئی ہرن تے بیٹھا اے نکات لاکے، تیر مار کامل صیاد کوئی نہیں
بی بی فاطمہ جیہاں نہ رہیاں مائیاں تائیں ہونڈے ہن طارق زیاد کوئی نہیں
کوئی نہ پہی کے چکی کھوئے روٹی، من کدے وجہ شوق جہاد کوئی نہیں
خزاد سوکھاں کھیں دی عقل مندو، کیا مال تساں برا باد کوئی نہیں
کسمقوں لیاں فلیٹاں تے کیٹیاں جے، ایتھے خرچ ہونڈی جائزاد کوئی نہیں
شیر علی دے بھڑے چن نوری، کیا اوہاں لے پائی اولاد کوئی نہیں
پڑھو فرض نماز تے رکھو روزے، کم آواں ایہ یوریا کھاد کوئی نہیں
جے تے اج وی ہووے اوایاں پکا، رہندا جگ دلیورج مناد کوئی نہیں
خالق یار میاں بھٹھا اٹھا رہو جا، تیری سننی کسے فریاد کوئی نہیں

دنیا دے دھندے

عجب تماشے دنیا تے، کوئی رو رہیا کوئی رہیا کوئی رہیا
کسیدی یاری ٹٹ دی جانڈی، کوئی گیا مجاز وچ چھس میاں
کوئی لاکے چنڈ چھٹا بیٹھا، چڑھی کسینے نول عشق دی کس میاں
کوئی کرے تلاش نہیں یار مل دا، کوئی دیکھ کے رہا لے نس میاں
کوئی وجہ امیری کے مزے، کوئی وچ فقیری کے چس میاں
کسے نول دکھاں کے پنڈ مین، کوئی سکھاں اندر رہیا وچ میاں

۱۴۷
کئی ہوا دے نال ہوا ہو گئے، مل کے سکھڑتے بس میاں
کوئی پیچھے گراں دانان پتہ، کمال پیار کوئی دس میاں
کٹیاں میں چھری چلائے چقو، اکدوسر نول رہیا تس میاں
کٹیاں پوہوں پوہوں عمر ویران کیتی، کٹیاں بیٹھ کے مارے نفس میاں
کئی آزاد پر رہن ناشاد کھلے، کٹیاں قید ملی وچ قفس میاں
کئی میں شراب خراب حالت، کئی بھنگ نے کیتے کرس میاں
کئی پڑھن نمازاں تے موم ہوئے، راہ حق دار ہے میں دس میاں
کئی کٹیاں دے کر دے بہتہ مدھ، کئی اوہاں نول وی کرن رس میاں
کئی اٹھ اٹھ جھگیاں مار دے، موکٹیاں دی گئی اے بس میاں
کئی یاں نول ڈنڈے دا اشارہ سکھا گیا، کئی ہون نہ لٹس نفس میاں
بت وچ کچھری مقدمے ایہ، نوموں سوہرا نشان نہ سس میاں
خالق پیر دے گل ایہ دس دی نہیں، اوکھی رہیا دماغ نول جس میاں

اجدی دنیا احد عشق

گل عشق دی اے ساری دوستو، سارا عشق نے کھیڑ چایا اے
عشق کیتا خدا میں آپ پہلا، اپنے نور وچوں نور بنایا اے
فیر ہورناں دی آگئی واری، شمع پروانیاں عشق نکھایا اے
خالق یار دس اج دی دنیا میں، کیوں عشق دا ڈھول وجایا اے
دنیا اج دی عشق دے پی پی تھے، عشق عشق دے ڈھول وجا رہی اے
موڑ موڑ اتے جوڑ عاشقی دے، لغرہ زور نال عشق دے لا رہی اے
اے سوہنی مہینوال دی ہوئی شہرت، موتی لعل میں شہر لا رہی اے
اے شیریں فریاد دی جان لہی، کھین بھائی نول میں مروا رہی اے
اے راجھے میں ہیر لئی دیر چھڑے، فعل سوکن میں ایہ کرا رہی اے

۱۴۸
اے سستی بلوچ دے گھنسی، رن شاہ نول میں پجا رہی اے
اے لیلی بنگلے کھڑکی سی، گھنسی گھر گھر دنیا لا رہی اے
اے کیتی بلاں کمال صدقے، اوس کیتی اتے مٹی پا رہی اے
اے کر بلا عشق دی تیغ چلی، ماہ بچیاں اتے چلا رہی اے
اے پائی فرید نے اولیا ہی، بھنگ چرس ایہ رنگ دکھا رہی اے
مہو بلھے شاہ پنج یار منایا سی، ہن کھڑیاں شکل وٹا رہی اے
نارہن دی دیکھ لو باہر آکے، دوروں سنتریاں نل بلار رہی اے
نوموں سوہرے تنان دے مونہوں پو، بالکل نہ شرم حیا رہی اے
توجو نہ مننے وجہ آوے، او او کر حق ادا رہی اے
ایوا اج دے عشق دے کارنامے، ایوا اج دی دنیا چا رہی اے
خالق یار نہ کدے دی بولیا سی، ہن تے اوس نول دی ہوش آ رہی اے

بدل دی دنیا

اج شمع اتے ہوئے بھونڈا عشق، اج پروانے دیوانے بے کار بن گئے
اج چڑیاں بہتہ کمان آئی، اج بازو چارے شکار بن گئے
اج چوراں چکاراں دی چڑھی گدھی، پرہیزگار اج گنہگار بن گئے
اج غافلاں راہ نجات پائی، عل والٹے اج ریا کار بن گئے
گلی گلی دا پیا طواف ہووے، در در پوہوں والے کاروبار بن گئے
خالی مسجدیں صوفیاں مونہوں موڑے، کافر رند میاں دین دار بن گئے
لیا سیراں نے آسمان تو لیاں دا، شیر بکریاں دے خدمت گار بن گئے
بادشاہ غلاماں دے ڈھون کوڑے، نوکر نذر غلام شاہکار بن گئے
بچے پاپی بد معاش بن گئے ایہ، عاقل عجز والے بدکار بن گئے
پہریدار خاموش تے جوش ٹھنڈے، مارن چور کوکاں ہوشیار بن گئے

بے درداں کے ہتھ وچ چھری، درد والے اوناں دی مار بن گئے
 پیریا گونگے تے ڈور کے بندھ دے، زبان والے اوناں دی مار بن گئے
 داڑھی چٹ اتوں دین وٹ موچھا، لاج غریب پرور ستم گار بن گئے
 میرے سلسے آویں چڑھیاں میں جٹ کھیں کھیں زمیندار بن گئے
 کھڑیاں بند جڑھیاں کر چھڑیاں میں، اوتے گھوڑیاں کے شاہسوار بن گئے
 ڈوم ڈولی شہزادیاں سلی جانڈے، سیچ پھل گلاب دے خار بن گئے
 لے راہ بتا رہے روشنی دا، اکھاں والے گم غبار بن گئے
 خالق یار بس جہاں دارب رکھا، بندے کوئی ناچیز غفار بن گئے

عشق سلامت ہر دم تازہ

فانی عشق نوں نہیں کوئی کہہ سکدا، فانی اپنے آپ نوں کہن گے سب
 اک دن کھلو کے عشق آگے، مہمہ سمجھ کے ترے لین گے سب
 لاج عشق کھلوائے نیں ایہ قلعے، انت عشق دے حکم نال ڈھین گے سب
 اونے قائم رکھیں پھلاں غنچیاں نوں رس بھور عاشق چکھدے رہن گے سب
 حضرت عشق دی میاں گرفت ڈاٹھری، پیریں اوسدی بادشاہ پین گے سب
 اوہر لگے نہیں کسے دی سیس جانا، اوہر خوف دے کولوں ترین گے سب
 اوہر ہی نہیں مثال دا کوئی ثانی، اوہر نوکری کردے رہن گے سب
 ڈلکا عشق دا انت لگائی جاتوں، خالق یار میاں موڈی کھین گے سب

دیکھو جی کون آں میں

جائے عام خلقت بھاگو وال دی ایہ، راتیں پوہن والا پیریدار آں میں
 خاموش طبع تے ٹھنڈا کھار دلوں، اپنے کم دے وچ ہوشیار آں میں
 لاج کنگ چکارے نوں پھریا نہیں، گوہن والا نہ عالم لوہار آں میں

وہی سال دا لوجوان گبرو، ہر گھیم دا واہ واہ کھڈہ راکں میں
 نہ چوہدری راٹھ نہ کوئی گھیں، اک جٹ سادہ زمیندار آں میں
 خاص واس میرا بھاگو وال اندر، باہر وار نہیں رہندا وشکار آں میں
 پھیلی رات آدے جدوں جھاگ کدے، ہو جودنا قلم سوار آں میں
 ایویں قافیے جان روایت رل دے، جیویں پروندا پیانگے داہار آں میں
 اک دمڑی وی نہیں مل میرا، لاج لکھاں دا کردا بیمار آں میں
 خواہش مند کوئی سے تے خرید لوٹے، مفت لہجن والا مہتیار آں میں
 چہنبہ مار کے کرنا خاکپوشی، نہ کوئی دل تے نہ بیمار آں میں
 ظالم پنجے تھیں نہیں رہا کردا، چڑھی دشمنان مہمہ تلوار آں میں
 منڈ منڈ خزاں دی شاخ دانگول، بیمار آدے تے قیر گلزار آں میں
 عقاب لاکے بیٹھالے گھات ایسی، سمجھوئے ای ہویا شکار آں میں
 نہ میں بولنا تے نہ میں چالنا، ڈوگی ہوئی لگے امی دیوار آں میں
 سارے تربیہ دی مہمہ خبرے لہجی لے، لاج جگد یونج کھلار آں میں
 لاشریک نال بیٹھا وال لا مٹھا، اوہر ہی اک ملی دی نہ مار آں میں
 دنیا پھڑپھڑی لے لاج لڑھکیر، جیویں یارھویں والی سرکار آں میں
 میرے رتبے دانیں کوئی حد بناں، کھاں ڈنگے ڈنگ یار غار آں میں
 دنیا مہتاں تے چک پھراٹے مینوں، پھل چھنے روئل دے وھار آں میں
 موسیٰ نہیں ہو جہاں بے ہوش جلیلا، بہر سامنے کردا دیدار آں میں
 کدے جنگلیں پھراں فقیر ہو کے، کدے شوہ تھیں لنگلا پار آں میں
 کدے تھلاں دے مینے جاتلاں، کدے پن دا مار سنگار آں میں
 کدے بلخوں ورنج گجرات آواں، کدے دلی دا وندا دربار آں میں
 کدے ماروٹے سنگسار کردے، گھٹی گلی پیا ہوندا خار آں میں
 کدے پھڑے میں جھیل خائے، کدے کڈھ بناندے سردار آں میں

بنالیا اے ڈاڈیاں کٹھ پتلی، جدھر آکھن ہو جاندا تیار آں میں
 کھڈونا کچھ دستچمن ایہ مینوں، پیراں وچ سمجھن اک خاراں میں
 جدھر چڑھے دباٹی جان سارے، ایساں داتے معمولی جیہی کار آں میں
 میرا رنگ وی نہیں میرا روپ وی نہیں، صرف لعلال دا بھریا بازار آں میں
 میرے نال مقابلہ کون کرے، کوئی نذر نہیں خاص دھیار آں میں
 میرے دل نہیں کوئی دھیان کردا، خبرے غریبی آہ و لپکار آں میں
 گھڑی پل نہ سکھتے چین آدے، بھلا تکیاں وچ دوچار آں میں
 ٹر ٹرے تے پیہ گئے پھڑے، بڑا دڈا زسیرلا اک ماراں میں
 مئے سمجھو آب آتے حباب مینوں، پھیراٹے نہ قول اقرار آں میں
 نہیں دشمنان دی پرواہ مینوں، ایہ بھی سن یاراں دایار آں میں
 پاویں نکا ہووے پاویں کوئی دڈا، بنداسب دا کی دلدار آں میں
 پاویں نیکو ہووے پاویں کوئی کھیرا، ہراک دا ای خدمتگار آں میں
 اک گل تو انوں میں دسناواں، رکھو یاد قیامت دا آثار آں میں
 رانجھارا نجھیاں داروہر میرے، اوہری آکھ وچہ کالی جیہی دھاراں میں
 کرلے دی گل کٹی سل مینوں، قصور مند داوی تالدار آں میں
 بے کوئی ہوئی فطرت خدا بخشے، بھلنہار بندہ گنہگار آں میں
 بخشہار غفار حار مولا، بیٹھا ہویا دالمے نرا ای بیکار آں میں
 سمجھو پل داپل اک گل دانگوں، خالق یار فیر دھند غبار آں میں

اسرارِ حازدی آمدتے

اول صفت خداوند تعالیٰ، جبکہ نام نامی ننانوے نہیں
 فی صفت حضور پر نور دی اے، جنہ کو شروں جا پیاوے نہیں
 فی صفت نکھال چو آں یاراں دی، جنہ اند جنتاں وچہ کھلونے نہیں

فی صفت لے اوہر اصحاباں دی، تے کئے حق کے راہ بتاؤنے نہیں
 فی صفت حسین دی صفت نکھال، کئے کربلا سیس کٹاؤنے نہیں
 فی امداد ایہ شاہ بغداد منگاں، کئے چوراں نکھیں قطب بناؤنے نہیں
 فی صفت نکھال اوہر شہیداں دی، سینے تان کے تے تیر کھاؤنے نہیں
 فی صفت نکھال اوہر عاشقاں دی، کئے جھگیں جم سکاؤنے نہیں
 کئے بلخوں ورنج گجرات آؤنے، کئے دسیرے چاں تے لاؤنے نہیں
 کئے کئے دسارن مالے بارغ لاکھی، کئے نقل مارو میریں گاہونے نہیں
 اوس دن کولوں پیا ڈرناواں، جدوں قبریں وچوں مردے اٹھاؤنے نہیں
 توبہ توبہ میری استغفار توبہ، عاصی فضل نال اوس بچاؤنے نہیں
 ہن اصل موضوع دے دل آؤنا، صاحب ٹانڈے سکول وچہ آؤنے نہیں
 گھڑی ختم ہو جائیدی اڈلیکاں دی، ڈی۔ای۔او صاحب ہوراں پھرے پاؤنے نہیں
 ساتھی ساتھیاں دا ساتھ چھڑکے نہیں، لے ڈی۔آئی دی ساتھ کیاؤنے نہیں
 استقبال کمال دی ہوونالے، وابجے بھینڈتے دھول وچاؤنے نہیں
 پی۔ٹی ہونی لے ملے اسلامی دی، بچیاں اقبال دے شعر سناؤنے نہیں
 تلاوت نلے قرآن مجید دی وی، جزاقے اللہ دے لفظ دوسراؤنے نہیں
 قوالی نلے تقریر تاثیر والی، لغت مصطفیٰ رنگ چڑھاؤنے نہیں
 رنگ روغن صفائیاں دی ہونیاں نہیں، پلاٹ گیریاں نال سجاؤنے نہیں
 ہوناں سب کچھ ایناندی خاطرے دے، بنیرے دھند چنے لشکاؤنے نہیں
 میرے ساتھیو سنو شاگرد و دی، بھارا ایناں نے ساڈے دنداؤنے نہیں
 ساڈے سر صاحب الیس ویلے، ایناں ساڈے تے کمر کاؤنے نہیں
 شمع ایہ تے اسیں آں پروانے، دل عاشقاں گول گھماؤنے نہیں
 پیر ایناندے دھراں دے پیراں تے، ساڈی بھال کیوں امر کھراؤنے نہیں
 ایہ مردار تے خدمتکار اسیں، نس تھکے کم چلاؤنے نہیں

۲۰
 ہانڈے ہائی سکول دی بہتری لے، مسئلے ایناں کولوں حل کراونے نہیں
 کھوہ او مسیت دے نال کمرہ، ذرا او دھرو دی غور فرماونے نہیں
 ٹمیاں او اکاریاں ساریاں نہیں، شیشے قبضے کل لواونے نہیں
 سہولت پانی دی ایہ ضرور دین، چھٹے چلے ای کھوہ گھڑاونے نہیں
 چھریں ستوں بہندی لے پیچ پیچیں، فرنیچر ایناں لئی بیچ بنواونے نہیں
 لائبریری و لیری وی کرنی لے، سامان سائنس کولے مٹواونے نہیں
 اک سہر تکلیف دی دیونی لے، ہتھیں ایناں انعام ورماونے نہیں
 ساڈے حوصلے ایناں بڑھاونے نہیں، صلے رب کولوں ایناں پاونے نہیں
 خالق یار میں وقت تھوڑا لے، ہس ہس کے دن لنگاونے نہیں

آپ بیتی

گلی وچ دکان سی سونیاں دی، جانے اوس دکان اتے بھل گیا
 نہیں نیٹے سرورک لیں ٹک پچھ، پیالہ شہہ جوانی والا بھل گیا
 بہر گیا میں رب دا نام لے کے، پہر اک پیالی مل گیا
 ہیریوں کالیاں چڑھیاں لال سوٹیاں، طوفان عشق پیار دا بھل گیا
 مسئلہ ماننے میری حیاتی دا، مرن جین لے میں تلے بھل گیا
 خالق یار میں تیرے شعران تول، راز تیری محبت دا بھل گیا

غور دھیان

بھائی گل میری دل مجاہد پائو، ایوا موقع غور دھیان والے
 اک کمرہ جوان ہتھیا رہیے، دسو کیا شیوہ مسلمان والے
 ایسے بہادر جہراں دی گل سچ، دل کھول دا ہر انسان والے
 ہر جی بھال بھراں کوئی دھڑکی نہیں، ویلا لب کے تے مرجان والے

۲۱
 دس دس اتے اک اک حاوی، ایسے تے فیصلہ اکل قرآن والے
 نالے لکھاں کروڑاں کولوں جت جانا، تم تن سوتیراں توان والے
 نعرہ مار کے تے خیر اکھاڑ دینا، بہت حوصلہ شیر یزان والے
 کدوں ایہ پرانیاں بھٹاں نہیں، ایسے کارنامہ پختہ ایمان والے
 رعب چڑیاں داسن بازاں تے، گیدڑ مہری من ہر میدان واسلے
 لٹی وی سینے من زینیں قہماں بیڑا روڑ دا پیا بھان واسلے
 کامر کاہر اندر وی سنی آکھے، چتیا رسیا نہ تفعہ نقصان واسلے
 کرکٹ وکٹ نہیں سب نوں لفٹ دتی، کدھر گیا او زور پہلوان واسلے
 ایس واسطے اسیں تباہ ہو رہے، شوق رہ گیا عشق کمان واسلے
 خالق یار بے تے ایوا رہی حالت، فیر رب را کھا پاکستان واسلے

الوداع

گل کی دساں دل من دانئیں، اسیں تے جواں پرانیاں چھڈ چلے
 وچ وچ پیاں اکھاں روندیاں نہیں، بکھے آہ و فغانیاں چھڈ چلے
 آوے یاد اساو کی تے دیکھ لیں، ایہ انمول نشانیاں چھڈ چلے
 آیا موسم بہار سی دیکھنے دا، پھلاں بھریاں ڈانیاں چھڈ چلے
 سوہوں رب دی دل تے کردانئیں، لائیاں توڑ نبھانیاں چھڈ چلے
 وچوں ہاں ایقے اتوں الوداع، راز کن ترانیاں چھڈ چلے
 ساڈے سارے اساتذہ آپ دیاں شفقت مہربانیاں چھڈ چلے
 خالق یار جی ادھ و شکار اندر، تیریاں ہر سوز کہاںیاں چھڈ چلے

پیاریاں دی یاد

میرے سبھاں تے میرے بیلوا امٹے، اک گل تینوں سمجھا وندراں

خبرے یاد دی رہیاں کہ نہیں تینوں، کبھے تائی تینوں میں تے چاہو ندراساں
 اوکھ سنبھال کے رکھنی آں، جہیری اکھ ورج سرسہ پاونداساں
 کچھ حال بنا اوہاں رسواں دا، جھٹوں آوند تے جھٹوں جاونداساں
 کہے پننگ انوار دا ڈھایا ائی، جام پیوند التے پلاونداساں
 اوٹالیاں کرباں والیاں نیں، جنہاں تھلے کھلو۔۔۔ بلاونداساں
 گل چھڑ کے راز نیاز دیاں، لگی دے دی اک بھجاونداساں
 خالق یار تیاں چتیا رکھیا ائی، میں تے کدوں احسان جتلاونداساں

لاچار عاشق

خبرے گل کیڑی رہا میرا دے، مینوں تے کوئی دی کچھ نہ آوندی لے
 تھکے لے دی دنیا جھڑ دی نیس، جبر جانا تھمتاں لاوندی لے
 مینوں دل دلنے پائے تے، گلاں ون سسوناں سناوندی لے
 سن سن کے ہو گیا میں کوئلہ، میرا خواہ مخواہ دل جلاوندی لے
 میں کوئی دکھری جگ اتے لا بیٹھا، بار بار مینوں سمجھاوندی لے
 خالق یار لاچار آں میں عاشق، میری کوئی دی پیش نہ جاوندی لے

شکر ۱۹/۱۲/۵۷

بیگ صاحب جناب داشکریہ اے، رقعے آپ دے رخ پوادتا
 نیتیں لکھیں جو اکھ کے ساڈے، پنسلین ٹیکہ اوناں لاوتا
 گل بے معنی تے غور کرنا، کدھ کھوہ دیوچ وگاوتا
 جہیز اتھانے فلے دے سٹنے دے، علی میڈیکل سٹور سجادا
 واقفکار لکھیں تو اوڑے نیں، کم موردا مور
 بالکل تکلیف ہن رہی ناہیں، وکلا درد دی سب مٹاوتا

لوڑ پی تے غیر اعلیٰ دایاں، جہول عاشق شہر نیوہا
 رقعہ لکھ کے تے خالق یار موران صفہ صاحب دے سہیہ پھراوتا

والی بال میچ

بھاگو وال سول وچ میچ ہویا، ذرا سنیو غور فرما کے تے
 جمعہ روز می شاید خیال اندر، ساری دستا گل کھاتے
 بھاگو وال دی نیم ورج مجنوں دے کھڈے چار کھڈی تے
 ہو ردو جیاں اٹھاں داکی دساں آندے ترے کرکرا کے تے
 کھلاڑی چٹا بڑے شریف داسی، خوب دیکھیا اولوں پڑھا کے تے
 لکھنوال دی ٹیم وی آگئی سی، آگئی سی دھم دھما کے تے
 ورج اک کھلاڑی البس اپنا سی، باقی دھامیے منگ منگ کے تے
 میراں چک جلا پور کنگ بڑھا، منگو وال ٹوٹلی سنگ رلا کے تے
 آیا بدل دی کھریاں دٹ کے تے، ساکے تس جاؤ برے چاکے تے
 سایہ لہیا قوت تے ٹالیاں دا، اندر بیٹے برانڈے وچ جگتے
 رحمت رب دی طرفوں خوب ہوئی، اوڑک تھم گئی آخر تے آکے تے
 رل رل گراوند ٹونوں دل کیتا، ریت دا بڑے لکھی لیا کے تے
 ٹیلاں وڑیاں دوو گراوند اندر، کھیڈن ریزی لگے کھلوا کے تے
 سیلی گھیم اوڑے گئے ویندیاں ائی، دو جی ہوئی سی ٹک ٹک کے تے
 گھیم تیسری وچ پہرے گئے رکوڑے، بانگ شام دی وجہ پھرا کے تے
 اکھو کجے مال کردے مونہوں ماری، اکدوبے تے تھمتاں لکے تے
 تہاں انج کیتا ہوتا انج ہے سی، مر جاؤ کدھر شرم کھا کے تے
 جن اپنے اپنے لائیو، موقعہ ملیا تے میچ پائے تے
 دیکھن والے کرن مکاڑے پئے، باہر مارے بھیس ٹاکے تے

شربت کھنڈ پلا دنا یاد کنوں، چھڑکی ہارنے ہوش بھلا کے تے
 بال سجدہ خریاں پیساں توں اپنا بن دانیش چھپا کے تے
 جدا تنگ ناموس خدار کھے، بن واسی لے بہنے بنا کے تے
 میر حساب وچ جت وی گئے عاشق، تک لیا آتما آتما کے تے
 خالق یار میاں چھڑی لوسریاں نے، گھیم کھینڈنی کھنڈ بھپا کے تے

فانی زندگی

اولاں آگے حسن دے، راز جاون دے کھل مٹو
 جنہاں دے دل یار خریدیا، ہور شیش کوئی اونا بندے ل
 سر دے تے یار فریجہ، ایہ ایویں ای لگی بھل
 جنہاں مان کیتا سی حسن دا، پہ اٹیاں گیا سی مل
 شمع لے پروانے سرن دے، کھن دے ہون دے گل
 سن کھیرا یار اغیار لے، جدوں ہیری جا بیدی بھل
 کھیرا اڈواتے کھیرا اڈگدا، اوچے سٹوے بھل
 کئی دانے مٹوئے کھنڈے، جانے قدر بھل ما بھل مٹو
 باغ اندر او نوڑ دی، سر ڈالی مٹو بھل
 خالق یار ایہ فانی زندگی، ادرک کھنڈے جانا کیار

سوہنا

سوہنے شہر مے توں جاصدے، جتھے چکیا نور ملال سوہنا
 مہربانیاں رب کریم دیاں، گودی آمنہ دی پیا لال سوہنا
 پردے ساڈے مسکینا ندے ڈھکنے لئی، آیا عرب دیوچ لچال سوہنا
 آیا شمع الوار دی روشنی دا، دنیا دے لے سال سوہنا

بھاگ داٹی حلیمہ دے جھاگ اٹھے، لے گئی اپنے گھر چروال سوہنا
 اودن بدن خوشحال ہوئی، جدوں نور دتا دیوا بال سوہنا
 یسین امین زمین لے، دیکھے عرب توں رب جلال سوہنا
 سایہ مالی تے باپ دا ڈھل گیا، تے موتی داد کے لیا سنبھال سوہنا
 ظلمت انت کفار دی چھائی ہوئی سی، آپ کرن لگا دیکھ بھال سوہنا
 آپ شمع تنگ دے رنگ دے، آپ جنگ دے وقت سی نال سوہنا
 والنضی والیل تعریف کیتی، آپ سر کے کرے جمال سوہنا
 آپ کنت کنز راز دے، آپ کردا رسیا کمال سوہنا
 آپ الف تے میم دی شکل بدلی، دتا نور والا قطرہ ڈال سوہنا
 خالق یار اوس وادی چمن اندر، بے مثال سوہنا بے مثال سوہنا

28/2/92. الوہ دل عکس نیرال

آئی یاد تو اڈی تے یاد اندر، رچ کے نیر وکالاں دا
 کدے اوس پلاٹ وچ بہہ کتے، کہانی نظم جاں غزل پڑھالاں دا
 ایس کمرے دیوچ جا کے تے، سوال سرکھیاں نال نکھالاں دا
 دائرے وچر بیٹھا کے ساریاں نوں، تھرتی فور تائیں حاضری لالاں دا
 تو اڈیاں خدمتاں داصلہ یاد مینوں، لوڑ پی تے فیر بلاں دا
 عمر آپ دی ثور جائے جی صدقہ، بھٹ عشق پریم داتاہ لالاں دا
 خاطر آپ دی سب منظور مینوں، کافی سحر فراق دی کھالاں دا
 کدے کدے آجا ونا کسے بہانے، دید مٹوئے کھلوئے پالاں دا
 بن کے عیر دلیر خبرار بہادر، پند عشق پریم دی چالاں دا
 مہربانیاں کرے دارب سجا، توبہ توبہ کھنڈ لالاں دا
 خالق یار منیر دارب راکھا، تیس جاوے میں وقت لنگ لالاں دا

بے مثال باکمال شاعر علامہ اقبال

[B ۲۵]

نامے قومی تے ملی وی شاعر بنے، اتحاد و اتفاق دی وی علم دار ہوئے
 برصغیر دلوں پر جی انقلاب آندا، پاویں سامنے دکھ ہزار ہوئے
 نامے کیتی فرنگی دی کنڈنگی، پیغام عمل تے نامے سوار ہوئے
 مسلمان دی دسی پہچان علامہ، حالات تدرقوں ای سازگار ہوئے
 مدرسوں اتحاد اسلامی دے رہے حامی، سوکھے وقت پاویں دشوار ہوئے
 تصور مرد مومن دا آپ دتا، حق و باطل دے گلے تے آزار ہوئے
 نام عشق دا آنداعروج اتے، استحکام ملک ولے قرار ہوئے
 جدوجہد ایہ زندہ جاوید روئے، کھید مخفی آن اظہار ہوئے
 فنی عظمت دنیا سب مٹی، دھنی علامہ اقبال جبرار ہوئے
 بھر مار غزلاں دی ختی کیتی سی، اوکھے پختہ نظم نگار ہوئے
 دتا خودی دا سبق اقبال سالوں، خودی آوا لیاں لے نثار ہوئے
 گل آپری روئے دی جگ لے، بے مثال کمال شاہکار ہوئے
 کی کی میں سو رہیاں کراں، میری جان اوکھے اشعار ہوئے
 سارا کرناں ایہ خدا ولے، عمر آخری وچ بیمار ہوئے
 گھڑی اڈکیدی وی نزدیک آئی، لے عرش برس انتظار ہوئے
 اکی اپر مل تے اکھ دے سن اگھٹی، آخر موت دے ہتھوں شکار ہوئے
 سب پروہوان افستوس کیتے، غم مومناں نولے شمار ہوئے
 پور ملک وچ لوگ سوگ کردے، پورے ملک دے بند بازار ہوئے
 بادشاہی مسیت نیں پانے نعمت، اوکھے دفن سادے دلدار ہوئے
 گلاں سن کے تے خالق یار کوہوں، میرے دل تے اثر یکبار ہوئے

گلاں سنو او علامہ اقبال دیاں
 سیالکوٹ اندر نمودار ہوئے
 نور محمد دے جھاک پے جھاک ستے،
 پیدا شاعر اندے سردار ہوئے
 خاندان کشمیری دی تصویر ای،
 ظاہر صلیح فقری دے آثار ہوئے
 ڈیٹ نولے نومبر دی اکھ دے نیں،
 پھل پھلاں دے وچ گلزار ہوئے
 سارا جین آوارا گزار یا نہیں،
 لائق ذہین بڑے ہوشیار ہوئے
 والد خود لکھنؤ دے سن واقف،
 بے خوف پتر سمجھدار ہوئے

پائی ابتدائی تعلیم سکالج مشن، عربی فارسی دے واقفکار ہوئے
 میر حسن کوہوں دنیا تک سیکھی، فاضل بڑے وڈے سرکار ہوئے
 بی۔ اے دی ڈگری لئی لاہور وں، ایم۔ اے۔ دے دی ہو بھار ہوئے
 گورنمنٹ کالج ساک جان دے نیں، فوراً فلسفے دے لیکچرار ہوئے
 تھوڑے دن پڑھانے دے پھوں، انگلستان دے دل تیار ہوئے
 پی۔ ایچ۔ ڈی۔ کیتی لے وچ لندن، وچ شاعری مسیت شمار ہوئے
 لئی تعلیم دی ڈگری وی، فیروطنان ولے مہار ہوئے
 قومی نظمیں شکوہ جواب شکوہ، لکھ مشہور میاں آر پار ہوئے
 بانگ درا تے بال جبریل لکھی، طبع آزمایا فیروز اسرار ہوئے
 گلاں سوہر وی نشر دیاں، وچ جگ دے روشن ستار ہوئے

پہلی کہانی

۱۰۔ اوسے دایدلہ

اک دفعہ دا واقعہ سن لوجی، چوہا شیر سبتے کول آیا
لے چڑھ ٹپوشیاں دو مارے، چوہے شیر نوں اچ جگایا
شیر چوہے نوں پھر کے وچ بچے، ندے ترہایتے ندے فرمایا
مار سٹراں او کوئی اعتراض تے نہیں، طیفی نیندر توں تھایا
تس جنگل دے بادشاہ دیو معافی، چوہے ہتھ بند واسطہ پایا
کسے وقت میں آپ دے کم آساں، سیس قدماں دے پہر جھکایا
چٹ پٹ میاں نس جا اتھیلوں، شیر چوہے تے کرم کھایا
قدرت رب دی عرصے کجھ بچھوں، اوکھا شیر نوں وقت دکھایا
جنگل وچ شکاری شکار نوں آئے، نالے جال شکاریاں لایا
کارگری ہوشیاری دے مال دیکھو، شیر جال دے وچ پھسایا
شیر گھسیا فیر پھار اندر، پورا جنگل وی مقرر ہوا
ایسے چروچوہے نوں قیڑ مڑ گئی، چوہا شیر کول کج کھایا
نہو لب دند چوہے نال جہاں، جالی کپیا شیر کھسایا
خالق یار میاں ویکھ اسٹراں، شیر ادے دایدلہ پایا

۱۱۔ لالچی کتا

طمع حرص تے لوکھ نوں چھڈ کے تے، سنو نور مال شروع بیان ہویا
کتا اک پنیر دا لے ٹوٹا، کندے ندی دے نال روانہ ہویا
اچن جیت وچاڑے کترے دا، صاف پانی دے ول دھیان ہویا

سایہ اپنا پانی دے وچ ڈٹھا، سایہ و مندریاں سال نادان ہویا
سنے گوشتے تے کوئی ہور کتا، وچ سوچاں دلیلاں غلطان ہویا
اڈے کولوں دی ٹکڑاں لوال، کھر کھر کے شیر جوان ہویا
پے پیراگاں نہ قیڑ آوے، خورا دل دے وچ گمان ہویا
کیا حملہ بھونکیا نال طاقت، جیوس پانی دے وچ گھسنا ہویا
مونہواں کڈھیا باہر تے زار رویا، کیتے اپنے تے لیشیمان ہویا
حصہ کسید الیندیاں لیندیاں آئی، الٹا اپنا چالقصان ہویا
لے کے مونہواں خالی کالی بھر رسیا، فیر چرچر وچ جہان ہویا
خالق یار میاں دس دس جھپتی، پوری کہانی دا کی عنوان ہویا

۱۲۔ سانجھ نوں آنج نہیں

بڑے پیر دی گل لے دسنداں، سنو میرے دماغ وچ آئی لے جی
اک قافلے شہر بغداد وچوں، ریل مل اصلاح بنائی لے جی
تحصیل علم دے واسطے تیار ہويا، شاہ جیلان ہوراں خبر پائی لے جی
کہیا مائی نوں جاونا لے نال میں دی، مائی عرض قبول فرمائی لے جی
چھوٹی عمر سی آپ دی اوس ویلے، مائی ٹردیاں گل سمجھائی لے جی
کہیا چالی دینا نہیں جیب اندر، جہاں لے سیون میں لائی لے جی
نالے سچ دا چھڑنا نہیں پلے، کدے سچ نوں بار نہ آئی لے جی
نال قافلے پیراں دے پیرے، دو جگ تے جہان دی دھائی لے جی
آیا قافلہ راہے وچ پے ڈاکو، کیتی قافلے نال لڑائی لے جی
سارا قافلہ ڈاکو داں لٹ لیا، دار آپ سرکار دی لے جی
تجھے ڈاکو داں داسر دار پیا، تیرے کول کھڑی ہیلی پائی لے جی
میرے کول میں چالی دینا میاں، بات نال حلینی پرتائی لے جی

۲۸۱
 ڈاکوئی تلاشی دینا چالی، عجب رب کرامت دکھائی لے جی
 ڈاکو دہندیاں سال خیران ہو یا، سارے بدن تے حیرانگی چھائی لے جی
 ڈاکو اکھیا توں جھوٹ بولنا سی، کیوں دولت فضول کھڑائی لے جی
 آقا شاہ جیلان فرمان لے، مینوں آکھیا سی میری مائی لے جی
 بجیہ سچ دا چھڈنا نہیں پلہ، کدے سچ نہ کنڈ لوائی لے جی
 ڈاکو سوچیا بھل دتج مونہوں پاکے، ایہ بچے کی کل سائی لے جی
 کھنا ماں دا بچے بھلا یا نہیں، نافرمان اوہد میں جدی خدائی لے جی
 ڈاکو ساتھیاں سنے ایمان آندا، نالے قفلے پائی رہائی لے جی
 سارا مال و متاع وی دے دتا، گناہاں کوں وی جان چھڈائی لے جی
 خالق یار نتیجہ ایہ آ یا، جت جاوندی نت سچائی لے جی

۴۳ سرائی سرائی اکین

اکواری میر تیمور دیکھو، کھاہدی یار تے نسیا فرار ہو کے
 اک غار پرانی دی اوٹے لے کے، اوڑک بہہ گیا اواز ہو کے
 اک کیڑی دیول دھیان پیا، پیا دیکھدا لے خبردار ہو کے
 کیڑی کول دانہ بھارا اپنے توں، لٹی جاری لے ہوشیار ہو کے
 جدوں آئی کنارے دے کول کیڑی، ڈوگی دانے سمیٹ لاچار ہو کے
 دانہ پھڑے اوہو توں وچ فیراوتاں، چڑھتے ڈنگے بیزار ہو کے
 کیڑی ڈوگی رسی تے چڑھدی رسی، تیمور گن دار پیا نثار ہو کے
 ناویں وار کیڑی دانہ پھڑکے تے، بٹھے چڑھ آئی دوچار ہو کے
 امیر اپنے آپ توں کہیں لگا، کتھے بہہ رہیں بے کار ہو کے
 صبر حوصلہ کیڑی نہیں چھڈیا نہیں، توں تے نسیا آئوں مردار ہو کے
 امیر سوچیا جدوں دلیکیر ہو کے، فوراً اکھیا فیہر جبار ہو کے

۲۸۲
 ٹر پھر کے ڈھونڈھیا ساتھیاں نوں، آکھے چلے لڑن تیار ہو کے
 ساتھی لے ہتھیار تے، کھاہیت، لگے لگ ٹرے تا بعدار ہو کے
 دشمن سمجھیا فر تیمور آ یا، الج جنگ دواتے اسوار ہو کے
 کیتی جنگ تے فتح خدادتی، سجدے جا پیا شکر گزار ہو کے
 اووا جت دے نیں خالق یار میان، جہیرے لڑ دے نیں وشکار ہو کے

۴۴ اتفاق تے اتحاد

اک جنگل دیوچ دوستوے، دووڑاں بیلان نے ڈیرال دتا
 اوناں وچ محبت تے دوستی سی، قدرت اتفاق اتحاد بڑھا دتا
 اک شیر دلہنس اک واری، کردوواں لے حملہ آ دتا
 دووڑاں تے شیر تے پئے ایسے، دووڑاں شیر دامونہوں پورا دتا
 شیر دم دبا کے نفس گیا، دووڑاں جرات دا کم دکھا دتا
 کسے چرچا دووڑاں دی دوستی دا، یار و لومڑی تھلک بہنی دتا
 ایہ کل لومڑی نوں نہ راس آئی، او نے اپنا گھوڑا دوڑا دتا
 مثل لومڑی بڑی مکار ہوندی، اتفاق دووڑاں دیوچ پھیل دتا
 دووڑاں اکدوڑے کوں دور ہو گئے، کسے شیر نوں ایہ بتا دتا
 آیا شیر فیر بدلا لال میں دی، اج موقع مینوں خدا دتا
 شیر گدے تے پیا اک لے، سوکھیاں اک نوں کرتباہ دتا
 دووڑاں مدد اوہدی داتے بہو کھانہ، شیر اونوں وی فرما دتا
 سنوا سناں دووڑے ہلاک ہوئے، کم عقلی انجام دکھا دتا
 ٹھیک برکتاں بہت اتفاق دیاں، خالق یار داناواں فرما دتا

۴۵ احسان وابدلہ احسان

نکی جیہی کیڑی اکدن یارو، دندے ندی دے نال روان ہوئی

پر قدرتوں کھسک گیا اودھا، ڈگی وچ پانی فوراً آن میاں
 پتی بہتے مارے پٹی پر مارے، پیا کوگی دا اودھ دھیاں میاں
 کوگی پتر ترور کے رکھ اتوں، سٹیا کیڑی دے لے آن میاں
 کیڑی ہو بیٹھی تے پترے دے، ایہ دیکھو خدا دے شان میاں
 پتر تگیا نال کنارے دے، پنج کیڑی دی اچ گئی جان میاں
 لنگ گئے کجہ ڈنگ شکارے نہیں، کھڑی ہوئی سی تیر کمان میاں
 بیٹھی ہوئی سی کیڑی درختے تے، پھلے کیڑی دی کرے گزراں میاں
 لائی نشست شکارے دی، بیٹھی کوگی دی نال ارمان میاں
 کیڑی بل وچوں باہر وار آئی، ہوئی دل اندر پریشان میاں
 اودھ کی اچ امدادوں پہونچ جاواں، اونے میری پکائی سی جان میاں
 کیڑی پنج کے آئی تے چوٹ لائی، کیتا پیرنوں لہو لہان میاں
 کھنچ گیا لٹا نہ شکارے دا، مونہوں نکل آہ و فغان میاں
 شورش کے تے اڈ گئی کوگی، رہ گیا شکاری تیران میاں
 ایسے طراں لے گل نذر احمد، توں دی دس کھان نال ایمان میاں
 خالق اوئے کرے احسان جیہڑا، ہوندا اوسد نال دی احسان میاں

④ ڈاکو منڈا

اک منڈا سکوے پڑھ داسی، اوتے پھڑے عمل کمان لگا
 کدھ قلم دوات کلاس وچوں آکے اماں نوں کاسر وکھان لگا
 لکھ ماں دی اوسنوں آکھیا نہ، دوجے دن سکول فیر جان لگا
 دوجے دن وی تختی لے آیا، اندر وڑے اوںوں چھپان لگا
 اچ چوریاں دی پیر گئی عادت، قاعدہ کدے کتاب چران لگا
 جو کجھ پڑھنا سدا او کجھ پڑھ لیا، آوارہ پھرن اوج جہان لگا

کھوئی کسیدی کھوئی وں جاکھوئی، لٹن کسیدی اودھ کان لگا
 جھپکا کسیدانہ ولا وندا سی، اوتے ڈاکیل تے ڈاکے انن لگا
 پورے اندر پیر گئے رہوئے، منہ پورا پور بد معاش مددھان لگا
 پیوے و سکی تے کھلے لائے سوئے، رنگ رلیں اودھان لگا
 کیتا انت پولیس نے آن قابو، مجرم بن کے تے جیلے جان لگا
 مقدمے لے مقدرہ ہو گیا، سون وچ کوٹھی پریشیاں لگا
 پکڑا ایس قانون دی نے پکٹی، قاضی سولی دا حکم فرماں لگا
 دن آ گیا پھٹے تے چڑھنے دا، بہتہ بہتہ کے عرض اٹان لگا
 سنو آخری ایہ آرزو میری، اتی جان نوکول بلان لگا
 اتی جی جی کر دی کول آئی، گل کن دیوچ سنان لگا
 نال لگدیاں ای کن کھو کھا ہدا، گل اتوں نوں ایہ سمجھان لگا
 پہلے دن توں مینوں سمجھاندیوں نی، جدول الٹا قدم میں اٹھان لگا
 اچ کدے نہ آوندی ایہ نوبت، ڈھائیں مارے روں کران لگا
 پہونچ جج دی گیا گہرائی اندر ترس او غریب اتے کھان لگا
 ہو گیا قصورے معاف تیرا، دیکھو ڈاکو نجات ہن پان لگا
 قدرت دیکھ تے خالق یار میاں، کرن رب دیول دھیاں لگا

پیغام بنام شیر پتر

ہن جا خدا دے آسرتے، مل پورے دا تابعدار میرا
 بہت بہت سلام دیوس، دیوس پیار دی بے شمار میرا
 مہینہ تیرا اٹھائی تاریخ پکٹی، سن اٹھاسی تے دن سوموار میرا
 رقعہ لکھ جیہڑا بھیج رہیا، بے شک نہ کرے انتھار میرا

عزیزم الفرمود

پہلاں حمد خداوند پاک دے دے، قہقہہ زمین آسمان اڑیا
فرصت حضور سر نور دے دے، جب واسطے ہو سب جان اڑیا
سچے چار یار رسول دے، تن من نفس جان قربان اڑیا
کوئی صفت جناب العجب دے، کر سکا انیس بیان اڑیا

حضرت فاطمہ زہرا دے چن نوری، دو حسن حسین جوان اڑیا
ہر مشکل وجہ امداد دے میراں شاہ جیلان اڑیا
پوری ہون لگی اسے فرما کش تیری، سمجھیں لکھ کروڑا یہ دان اڑیا
مہینہ آخری دس تاریخ نکلی، نکال خط محبتاں داپان اڑیا
میرے تالعدار محمود الفرمود، بالکل نہ ہو دس حیران اڑیا
میرے دلوں سلام دعا ہو دی، سنی گل ایہ نال دھیان اڑیا
شوخی لوک پئے شوخیاں کر دے، کی شریفی دے شان اڑیا
میری خیراکی اے منگنا خیر تیری، لپکا رکھنا ای دین ایمان اڑیا
طمع حرص نہیں بالکل توبہ مینوں، نہ ای چاہونا کوئی سامان اڑیا
اک دفعہ دا واقعہ یاد آیا، غور فکر نال سنی بیان اڑیا
اک کتا بغیر دلے ٹوٹا، کندھے ندی نال ہو یا روان اڑیا
اچن چیت و چارڑے کترے دا، صاف پانی دل ہو یا دھیان اڑیا
سایہ اپنا پانی دیوچ ڈھٹا، سایہ دھندیاں ہو یا نادان اڑیا
سنے گوشے سے کوئی ہو رکتا، وجہ سوچاں دلیلاں غلطان اڑیا
اک کولوں میں ٹکڑا کھو لو آں، کرے دلے وجہ گمان اڑیا
پے پیر اکال نہ قہر آوے، کمر کسی اوس شیر جوان اڑیا

جہڑے کم دے وجہ مشغول اے توں کرے رب برکتوں فتحا میرا
نہ توں چھپاتے نہ میں وسیلے، پرچہ آیتاں نیش دشوار میرا
تینوں کے نیش لا پیر وای تیری، ایس گل دے اتے اعتبار میرا
انجھماں قبیل کی کر گئے، کرے کی فاروق ہو نہار میرا
کرنے ملنے واسطے نیش آیا، جیتا اوہوں کرائیں اکوار میرا
آکھ دیش زبیر نوں خیراکی لے، لیا قی بنیاں سی واقف میرا
بے شک نہ اوس کے کول جاوےں آوےں دے سنبھیا باہر دہار میرا

سرود قدواک رزاق دی سی، الشد پاک کراٹے دیدار میرا
لنگ جاندا سی مت ملنگ وانگوں، کیڑے رنگ وچ ارشد لوہار میرا
ہے سن ہو روی کئی شوقین میرے، سلام دیش ہزار ہزار میرا
میرا حال احوال اکھول دس، پچھو پچھو جے کوئی بر خور دار میرا
آکھیں اوس مشتاق دا بچن اوکھا، لیا سوسنیاں کر شکار میرا
کڑیاں والیاں کڑیاں مار سڑیاں، اجکل اے دل لاچار میرا
چارا کرتے ستر چھڑا مینوں، ہولا ہو جائے سر تھیں بھار میرا

دواں نت بے ہوش جدوں ہوش آوے، کہواں لے اوشیر جبار میرا
ایسے واسطے سا رہا ہوں لین آیا، جاں تے دلوں میں مطلبی یار میرا
جنہوں کول تیرے اج ٹوڑ رہا، ایہ دی خاص جانی دلدار میرا
گل کوئی چھپا کے رکھنی نہیں، دس سچ سچ طور اطوار میرا
آہ کوہوں دھول میں کراں دا، دے مڑنا پھلا ادھار میرا
اگل تیری میری بن بس اے جی، صرف ایہوں کو تک سی پیار میرا
فریب سے جوئے ملاں ہوں دیاں، اتر جائے داہنجہ بخار میرا
میرے حق دیوچ دعا منگیں، ٹھیک ٹھاک چلے کار و بار میرا
پیر میرے دہار دی جا کہوں، مولا لا سترے بڑا یار میرا
خالق یار ہن ہمتاں کر کے تے سینہ کر دیوےں ٹھنڈا ٹھار میرا

کیتا حملہ بھونکیا نال طاقت، ہو یا پانی دلوچ گھسان اڑیا
 مونہوں کدھیا باہر تے زار رو دیا، ہو یا کیتے اتے لیشیاں اڑیا
 حصہ کسیدالیندیاں لیندیاں ای، کیتا اپنا اوس نقصان اڑیا
 لے کے مونہوں خالی کالی بہہ رہیا، ہو یا چہرہ وچ جہان اڑیا
 سمجھدار لے سمجھ توں لٹیں آپیں، پوری کہانی دا کی عنوان اڑیا
 میرے حق دے وچ دعا منلیں، ہو سی رہا سچا مہربان اڑیا
 ہر اک برائی تھیں دور رکھے، خوش باش ہر روئے انسان اڑیا
 میرا دوش سلام دعا سبوں، نالے کرنا پند نادان اڑیا
 کوئی روزہ غار کھنڈی دنیش، صبح پڑھنا بیت قرآن اڑیا
 غیبت چغلی حمد تقیں دور روئیں، رکھیں عشق کی کھول دکان اڑیا
 دم بھوٹیاں دا کدے بھڑنا نیش، گواٹیں جھوٹ دا کھوج نشان اڑیا
 طور احوار اخلاق دے کاک سارے، میٹھی رکھنی شہید زبان اڑیا
 جتے سٹیں شراب نوں وچ کھوئے، نیٹیں بھلنا ایہ فرمان اڑیا
 لنگوٹا سبناں جھانگیا پاک رکھیں، جکیر جتنا ای ایہ میدان اڑیا
 سخت دھوکہ فریب زباناں دا، ایہ چیمپوں کال بیان اڑیا
 دھنی دین دے کھنی کترا جاندے، ہونڈی شہیدیں من کے اذان اڑیا
 اجل سیاست چلیاں جو، متقی وی مثل جان بچان اڑیا
 ایچھے کسے وی نیٹیں من بہہ رہنا، گھڑی پل دے سب مہمان اڑیا
 ایہ دنیا سب فناہ بھٹند، قائم دائم لے لاسکان اڑیا
 ارشد صاحب نوں آکھیں خیال رکھن، نال کوششیاں تینوں پڑھان اڑیا
 فنک حساب جو مٹری مٹلے وی، بڑی فکر دے نال سمجھان اڑیا
 میرا ہار یار تے نال الفت، رنج ہو کے نہ ترھان اڑیا
 کدے کدے وی کرن دل تازہ، شعر دو تن چار سنان اڑیا

اکھ صاحب نوں میرا سلام دیوے، اسلم صاحب آئے ساڈے سلطان اڑیا
 کی کردارے اجل انعام اللہ، محمد شبیر طارق احمد خان اڑیا
 لہاں قدر نتھا دکشا دکھٹی، کیہڑے رنگ وچ محمد احسان اڑیا
 ٹیڈی محمد شکیل دادس مینوں، کدے دیکھیا آئی علی عمران اڑیا
 کیہڑے حال دلوچ اقبال سارے، باق عارف الیاس ترکان اڑیا
 اکھیں چھالے شریف دربار جا کے، محمد غریب دے بھاگ جگان اڑیا
 ٹھیک ٹھاک آں میں بھاگو وال اندر، بڑا رہنا واں وچ ارمان اڑیا
 لگا جاوند لے پیاسن اٹھاسی، لگا خط وی میں مکان اڑیا
 خالق یار منیر خدا حافظ، اوتے ساریاں دا نگہبان اڑیا

عزیز مغللام عباس راشد

صفت لاشریک دی کراں پہلے، بسم اللہ بن قلم چلا دیناں
 فیرا کہ رسول مقبول آچا، چواں یاراں دل رخ پو ادیناں
 البکر عمر عثمان غنی، فیر حیدری نعرہ لگا دیناں
 دو حسن حسین جوان مونسے، شیر علی دے بھاگ جگا دیناں
 یاد کران جناب احمد سارے، مدد شاہ جیلان ٹھہر دیناں
 من اصل موضوع دیوالا، یاد اپنی تازہ کرا دیناں
 خبر سیادوی رسیا کہ منٹیں تمنوں نہ سس کے گل گوا دیناں
 اجل بالکل ٹھیک ٹھاک آں میں فحفل شہر کراچی دھڑلانا
 شالہ آپدوی پی خیر مودے، اگے ربکہ ہتھ پھیلا دیناں

محمد سعید نصیر نوں خوش ہو کے، مسیرا گہٹ سلام دعا دیناں
 قاری ہوراں نوں دوسراں پادلوں، البو جانے نوں خوب مہیا دیناں

سونی نالی درجہ چھلے، اوتے سچ نال جتھ لا دیناں
 صاحب نالی دی جوتھ جابر، لہنی اوسدی مکی پادیناں

ارشاد احمد سیالکوٹ اندر، مسیر ادنوں پیغام پہنچا دیناں
 سر فراز حافظ دور محمد آصف، فاروق عادل نوں ڈی سمجھا دیناں
 کہہ دیناں شہزاد نوں یاد آئی، تے غصے رتھو نہ او مسکرا دیناں
 اللہ ترے تے سبیل و امیل ہووے، تے ممتاز دا سہوہ دبا دیناں
 چغل خور کوئی کول بخیل ہووے، بانہوں پھڑکے بے شک اٹھا دیناں
 لائے فیض نوں اکھنا پنڈ ساڑے، شامی کنگ دی تار کھڑکا دیناں
 اوسے طراں فیر بہہ کے منجھیاں تے، میری یاد اندر گیت گا دیناں
 میر بھائی نذیر نوں جانتا اس، ولیک لہی تے حاضری جا دیناں
 تیرے سنگداسا ہتی جے کوئی آوے، نکھنوال وچ ادنوں بتا دیناں
 مظہر نالے سجیاد نوں داد دیویں، کوئی چنگا جیہا واہ سکھا دیناں
 عظمت اللہ عرفان شاگرد میرے، کوئی چنگی نصیحت فرما دیناں
 نالے اظہر اقبال مقصود تامل، میرے حصے دی چاہ پیا دیناں
 سرور آصف محمود لیکن تامل، ایہ اکھنا وعیندہ نہجھا دیناں
 افضل طاہر منظور ننٹیں دور کوئی، رحمت اللہ نوں خط وکھا دیناں
 کچھ سیمی تجل دی سمجھ گئے نیں، نال نال تحمل سمجھا دیناں
 بچے بڑے سن کوٹلی کوٹلی دے، اودھر کر کے مونہوں بلا دیناں
 کٹھیاں کر کے ہم جماعتیاں نوں، پڑھ پڑھ کے خط سنا دیناں
 نالے ہنساں نالے فحول کرنے، بے شک مزاج وی اڑا دیناں
 امجد صاحب جناب جو اپنے نیں، میری خیر خیریت بتا دیناں
 بھائی عادل فاروق نوں نال لے لے، مالک صاحب نوں ہمت پورا دیناں
 لہجہ جا بے کوئی استاد تینوں، میری طرفوں گل جتلا دیناں
 لنگدیاں لنگدیاں جا کے شاہ بھوے، میرے واسطے سمیں جھکا دیناں
 باوا صاحب دربار تے کدے کدے، کھنوناں لے حاضری جا دیناں

بابے گنتے شاہ حاضری دے کے تے، میرا حق ایہ کراد دیناں
 سودت فاتحیہ پڑھ اخلاص دلوں، ثواب روحاں نوں خوش پہنچا دیناں
 لنگ دیاں ظاہر وی سرہ رکھو لوں، ختم پڑھ کے تے کشتا دیناں
 میر خاص شاگرد عباس جانی، پڑھ پڑھ جماعتاں مکا دیناں
 لوکاں آکھیا اونٹیں پڑھ سکدا، بس ایہ لامال میرا لا دیناں
 دلیوہ دلیوہ کے دنیا حیران ہووے، اک ایسی مثال بنا دیناں
 کوئی گل ننٹیں ہووے کی حل مشکل، جو لکھیا او خدا دیناں
 نلے نلے نے کھین کھرا تیرے، کول بہا کے خوب پڑھا دیناں
 لعنت ربہ کی ہونہ کی لے جھوٹیاں تے، ایہ حل نصیحتی تک پہنچا دیناں
 ڈوگس بھائی زبان لے جان ساڑی، اطمینان یقین دلا دیناں
 ڈکھا خواب اعجاز ناراض ہووے، راہی لرا وڈا بھرا دیناں
 طارق شہر خجرات داخیر ہووے، صنعت بہادر کی رنگ تپڑھا دیناں
 آل شیعہ جاوید دا شاعر بنے، انے واہ او فیر سنا دیناں
 میری کسیدے نال ناراضگی ننٹیں، پھل کلیاں غنچے کھلا دیناں
 دو سال کرائی جو میں محنت، پانی اوس نوں شوق نال پا دیناں
 جھتے لائی آتے فیر توڑ چاڑھیں، کیتی گل نوں توڑ دھیا دیناں
 ساڑی دوستی دنیا جان دی لے، نہ ادھ وشکار مسکا دیناں
 اگے کیتی آقدر تے جی صدقے، قدر دان نوں اجر خدا دیناں
 میریاں سب نصیحتاں یاد رکھیں، کسے قیمتے نہ کھلا دیناں
 کرناں مائی تے باپ دا نام روشن، دل پڑھنے دل لگا دیناں
 دولت مال لے سب فناہ فلند، علم لازوال وعدہ خدا دیناں
 لائے لوکاں دے تہمتاں طعنیاں لے، اکوار تے بچہ لا دیناں
 ایہ انسان خطا دا پتلا لے، نہ کسے نوں اپنا واہ دیناں

کسے چیز دی لوڑ تے شور ہووے، نہ چمکناں یاد کر دیناں
 بڑے ذوق تے شوق دے نال جا کے، شکر عشق نماز ادا دیناں
 دو سال درج غلطی ہوئی ہووے، سچے دلوں باہو او کھلا دیناں
 ہو لوڑ تے نہیں سمجھاوے دی، جے تے تے سے تے کراطلاع دیناں
 غلام رسول گویا لے ڈوگیاں دا، ریل اوسد کوں کھروادیناں
 چھوٹی عمر لے اچے معصوم تیری، پھر طرکے نہ لنگا دیناں
 لالے موسے داکم تے اکیا سے، کر صحت نوں نہ تباد دیناں
 ہتھ بھٹ کے عرضاں کرناواں، خط شیشے دیوچ مرٹھا دیناں
 ریکھاں خوشیاں تے فیر نال چاچواں، اندر کندک نال لٹکا دیناں
 الفت نال بھریا نامہ محبتاں دا، دل کیتا تے والیسی پا دیناں
 خالق یار دی یاری نوں قائم رکھیں، ٹوٹکا دنیا وچ وجا دیناں

عسزیرم اظہر اقبال

صفتاں والے دی صفت نہ ملدی لے، صفتاں والے ارب جلال لے او
 صفت حضور پر نور دی لکری جانا، بی بی آمنہ دا لوری لال لے او
 ابو بکر فاروق عثمان غنی، حضرت شاہ علی بے مثال لے او
 سارے جناب اصحاب بلند رتبہ، کند دین دی حضرت بلال لے او
 جین جن حسین نیں اکھیاں دے، کیتی کر بلا وچہ جمال لے او
 مدیر میراں بعد ادربوے، لجاں والے راتے لجاں لے او
 خط نلکنا تدرہ نوں بسم اللہ، والیس مینوں وی دیونا ڈال لے او
 ایناں چیر ہو یا توں تے پچھیا نہیں، مینوں فیرو کی تیرا خیال لے او
 ٹھیک ٹھاک کراچی دیوچہ آل میں، میرے پیار یا تیرا خیال لے او

مائی صاحبہ دے قباں وچ بہے، سلا، یونا عاجی نال آو
 میری طرفوں پچھیا کھنٹا ای، دوجہ آکھنا اظہر اقبال لے او
 ہتھ بھٹ کے مونیوں منب رہیا، لیتی سختی جاں دتی کال لے او
 رو روئے ہو گیا دل مومن، آٹر خودی میں سٹری کال لے او
 میری طرفوں پچھیا کھنٹا ای، دوجہ آکھنا اظہر اقبال لے او
 بن دس لکھاں بیٹے نیں زند تیر، بدل لئی جاں راد لکھاں لے او
 غلام عباس راشد اک آکھد سان خاص دس جہاں مغنوال لے او
 مل جائے تے دل دی لہر دیناں سبھ جیڈا میرا ہم خیال لے او

دس مظهر مقصود کی کردا لے، لٹکا وچ رہندا والی بال لے او
 انور امجد فاروقی افتخار کھارو، صغیر کیتے رہندا اظہر اقبال لے او
 عابد فیض عرفان رخسار سوری، فہم رنجی دی اووالہ ڈال لے او
 نانم خالدا جاوید مشتاق نیٹ، کی کردا فہم افضال لے او
 ہر اک نوں دس سلام میرا، دکھو دکھ نام لوں محل لے او
 اچے تیک نتیجہ تے نہیں آیا، طرکاں کیتی تے نہیں ہر تال لے او
 بچہ صدق نماز کی پڑھیا کر، فرض ربد اپلا سوال لے او
 لے تیک سرگود سے دیوچ ای اس، دس سرگود سے کوئی دکھ مال لے او

کاروبار دکان کوئی پالی آ، جاں کوئی ہو ردا ہو رجاں لے او
 تائیں ویلک نہیں لہدی ملنے دی، جاں فیر کسے نہیں دتا سکھاں لے او
 جاں فیر ساڑے نال لفر ہو گئی لے، اظہر ہو گئی تو نہال لے او
 جاں تے ساڑے نال مطلب نہیں رہیا، جاں ساتوں ہن رسیا توں نال لے او
 جاں کوئی گناہ تے عیب ڈٹھا، جاں آگ مینوں بڑا لے او
 پتہ ہوندا کہ چھڈ سدا رجاں، کدے نہ لاندرا مونیوں نال لے او
 چلو جو میں خدا دی مرضی لے، نہیں تے آپ دی کی نال لے او
 خالق یار کوں دور دور رہنا، پیڑا ساریاں دا بھائی وال لے او

ہو بنام بھٹو شیدا لی معرفت بابا تاج دین

بسم اللہ طرہ کے کرناواں، صفت شروع پہلاں لامکان دی جی
کن اکھڑتے فیکن موندنا، ڈور ہتھ کے دو جہان دی جی
خیر صفت حضور پر نور نکھان شاہ کونین تے عمر کی سلطان کی جی
منکر سترن تے مومن درود پڑھن کوئی حد نہیں اوسے شان دی جی

البوکر صدیق فاروق اعظم، عثمان غنی تے شیرین دالے دی جی
فرحان حسین لچیل دووا، جنہاں سارے ہر مسیدان دی جی
فیر جناب اصحاب بلال سنے، سار جان دا او آذالے دی جی
فیر پیراں بغداد والے، محی الدین تے شاہ جیلان دی جی

کی حال لے میرے پیاریاں دا، پہلی سرخی میرے عنوان دی جی
ٹھیک ٹھاک دعاواں آپ دیاں، بڑی رحمت لے رب رحمان دی جی
اجل کراچی دیوچہ آل میں جاتج سکھاں دا گڈی چلان دی جی
میرا وحید سعید کی کردالے، کی حالت لے میرے ارمان دی جی

اللہ کرے تے سہیل دایمل ہووے، کیسی صحت لے اجل احسان دی جی
ڈیرا لے کول محمود ارشد، شیریں بھلے نہ اوہری زبان دی جی
دل کوئے سلیم نوں بل لوان، پہل کراں نہ قسم قرآن دی جی
اوسے طراں او شوخیاں کردالے، عادت بد کی نہیں عمران دی جی

ظہیر الدین بابر کیسا فخر صابر، کل بچیاں سب زمان دی جی
کنج روٹ پڑھائیاں کردالے، کنج چلے دکان کریان دی جی
اظہر اقبال می اک رفیق میرا، توفیق دے رب چاہ بیان دی جی

شاویر نیازی پ شعر سناو، اسی مہربانی ہوئی خزان دی جی
کہنا آصف نوں تیرا سلام آیا لوٹ لوٹ دی نہیں گنج ان دی جی
کس رنگ دیوچ نہ ہم اسلم، ابے خیر لے نال چند جان دی جی
اک گل نثار نوں کہہ دیوس، راہ پھڑنے شیاں دی جی

تیرا یار سکول نقیص نسب اسی، جنہوں عادت کسی شعر کھان دی جی
مینوں نور پر ویزوی یاد آوے، جنہوں عادت لے بالال کریان دی جی
بہلیو مقصود مودت لے نال، انہاں موٹیاں شکل پٹھان دی جی
اوتھراز نواز امجد، شالہ خیر ہووے سلیمان دی جی

حافظ طارقتے قاری مشاق احمد، پکی کندے دین ایان دی جی
اوطیع مسکین حسین احمد، چند ٹھیک روئے عرفان دی جی
ساڈا زائد شوقین لے دکھاں دا، ریجھ صغیر نوں بیٹ لکان دی جی
عبدالقدیر تے نیس دلیکر رندا، تصویر پہل دی نہیں نعمان دی جی

صداقت حسین کبڈیاں کھیڈ دالے، کھ لقمیت دیونا پڑھن پڑھان دی جی
غلام عباس نوں دیش سلام میرا، الیواحد آکھیں مسلمان دی جی
اوصحن وچ نٹ لگا وندا اسی، گھیم کیسی رخاں کپتان دی جی
بچھے تھوڑے مظهر حسن کھیڈے، سروس کیسی اوس جوان دی جی

بچے تاجے نوں دیش سلام چوکھا، طبع کیسی بابر تے گلفام دی جی
میری طرفوں ارشد نوں کہہ دینا، تیاری خوب کرے امتحان دی جی
ہیں تصویر حیات کی کردالے، محفل لاندالے گان وجان دی جی
پچھیں چاہ ریاض تھیں لی کے تے، حالت کیسی لے اوہری دکان دی جی

نلے مولوی ارشد نوں تھاں پچھیں، اصلاح بنی لے دین دوان دی جی
دینا پڑھنے سننے وایاں نوں سلام ایہ عادت انسان دی جی
تینوں آپ اکی پڑھنا آجی، خط لوڑ نہیں کردوں پڑھان دی جی
چلے کم جہان تے کریا کر، ہووے لوڑ تے نہیں سمجھان دی جی

خالق یار دی سبوں خیر دیس، بندے گھڑی دوپل مہمان دی جی

سید جھوک حسینی کا تر

طبع گئی قلم ابتداء اندر، پیا سوچنا واں سن کیا لکھاں
اج پہلی محرم دی جن طرہیا، بنجوا کھیاں وچ لیا لکھاں
گوشے انگ بیٹھا اووا تھیا ریا، اپنے دل نوں وکی سچی کھاں
خالق یار پیار دے نال صدقے، صدقے جھوک حسینی کر بلا لکھاں

آغاز

جھوک حسینیؑ سیدؑ کربلا دے
جندڑی اسلام اتوں گولے گھما دے

جھوک حسینیؑ والی آؤرل گاؤیے اللہ تے نبیؐ سو منے نام لکاؤیے
پلیا حسینیؑ کربل نال ٹر جاؤیے شہر مدینے اندر، پیر گئی دونوں لکے

جھوک حسینیؑ سیدؑ.....

علیؑ دے جائے نالے، زمرادے لال نہیں ترتیب ہمیشہ اوہدے قاسم دی نال نہیں
سخنی سردار دڈے دڈے لچکالے نہیں شبیر رسول اکرمؐ حسن داکھا لکے

جھوک حسینیؑ سیدؑ.....

چلو جی چلو چلے، آقاؐ فرماؤندے لے کے تے بال بچڑا، تیار سوچاؤندے
نوں دھند سارے، نیر دگاؤندے روزنری کر لاندی بچڑی صغریٰ دی لکے

جھوک حسینیؑ سیدؑ کربل دے
جندڑی اسلام اتوں گولے گھما دے

آبا جی جانلے میں دی کوفے دیار نوں ۱۴
اگول جواب دتا، صغریٰ بیمار نوں
رورو کے کچھ بچڑی سید سردار نوں
تیرے تے جان والی حالت نہ کالی لے

سوال صغریٰ رض

جہ کلیاں چھڑ وچاری نوں نہ جاٹو، پچھے رہ کے کی سنوار ساں گی
کیہڑی غرض بنی مرض والی تیں، کئیڑے فرض واقرض اتار ساں گی
ویرا صغیر معصوم نہیں تھنا نہیں، کدا آبا جی جھولا جھلا ساں گی
خالق یار لپکار دی پئی صغریٰ، ڈھائش وچ فراق دے مار ساں گی
۱۵ فیر سوال کیتا صغریٰ بیمار نہیں
مار دی ستر نہیں مینوں اصغر دے پیار نہیں
لے لے تے چلو مینوں جھولا جھلا نہیں
نام خدا دے ایوا، رٹا لگائی لے

جھوک حسینیؑ صدقے.....

دے کے پیار آقاؐ لکے فرمان جی ۱۶
اللہ دے آکرے تے، ہونا نہیں حیران جی
آوے والین تینوں اکبر جوان جی
تیرے تے ساڈے اندر پینی جدائی لے

جھوک حسینیؑ صدقے.....

چہن چہن حسینیؑ آقاؐ، پچھے بہتہ صغریٰ سر پیار داجی
بچی آستیں مدینوں ٹر چلے، ہو یا توڑ تھیں امر غفار داجی
دل ہوندیوں تے تنگ رل جانڈوں، اوسا منے روضہ سرکار داجی
لے کے بال بچہ نالے دین سچا، خالق یار حسینیؑ سدھار داجی

جھوک

۱۷ ٹرے حسینیؑ سیدؑ چانی رات جی
لائے نہیں ڈیر جاکے، اتے فرات جی
لگی آزمان دیکھو رب دی ذات جی
بالکل پرولیں اندر، ڈھیر نہ ڈھائی لے

جھوک حسینیؑ صدقے، کربل دے
جندڑی اسلام اتوں گولے گھما دے

جھاگ پئے بھاگ دیکھو حیرت آؤندا
 نامی گرامی اپنا حامی ہو جاؤندا
 آن کے وچ قدماں سیں نواؤندا
 واہ خدا اوہی قسمت چمکائی
 جھوک حسین صابر.....
 جگ دے ساز بھو، آیا پیغام
 صبر رضا دی شاہ نہیں حد نکائی
 جھوک حسین صابر.....

صابر مہر حسین مہر بہادر

بناں ہتھیار میدان نہیں لڑن ہوندا، جگہ ہتھ دیوچ تلوار بہادر
 کوئی اکھدا اے ذوالفقار بہادر، کوئی اکھدا چور چکار بہادر
 کوئی اکھدا عشق پیار بہادر، کوئی اکھدا سخی سردار بہادر
 ان اللہ مع الصبرین، صبر حوصلہ لے خالق یار بہادر
 لگ پئے فریاد کرن تیاریاں، دیکھ کے حالت زینب کردی تے زار
 جانالے اسال پھلاں ساڈیاں واریاں، پکڑ کے دودھ پھیلے فوراً لیاں
 جھوک حسین صابر.....
 عون و محمد دووے قرار نہیں، جنگ دیو واسطے او کھلے تیار نہیں
 دیو اجازتاں ایہ میرے دلدار نہیں، عرض حسین اکوں قبول فرمائی
 جھوک حسین صابر.....
 اماں نوں پئے اکھن سانوں تین جانجے، مار کے آئے نعرہ وچ میدان دے
 دیکھ کے لوں اٹھے، لا مکان دے، نور دی فوراً آتے، رحمت برساں
 جھوک حسین صابر کرل و سائی لے
 بھڑکی اسلام اتوں گول گھائی لے

جھوک سرکار ساڈی.....
 لکھاں کروڑاں کولوں عباس نہیں سنگی
 تائیں خدا اونوں، رنگاں چہ رنگی
 دھیر میدان جہدوں، جرات دکھائی لے
 آیا میدان قاسم، بیٹا بھرا دا
 دیکھے نہیں تیر لگدے، حوصلہ شاہ دا
 لہسے شیر لومڑا، کم جہاں دا
 اقرر نہ اکھ وچوں، اک دکھائی لے
 جھوک سرکار ساڈی.....

پیت

طبع جوان حسین ورگا، اتیس جگ تے جہیاں کوئی دی نہیں
 کر بلا دیوچ جہوں ہوئی، انج نہیں ہونی لے ہوئی وکی نہیں
 دیکھ قاسم عباس شہید ہوئے، اقرر اک سرکار دی چوٹی وکی نہیں
 خالق یار میاں دواں عالماں تے، ہوئی کیرے یزید دی دھوٹی وکی نہیں
 چھائی اوس ویلے قہقہہ تیرا لگی، صد آفرین بھیر تیرک جو انگلی
 دسے دامن آکے، اکبر مر دانگی، زمیں آسمان جسدی منی شاہی لے
 جھوک سرکار ساڈی.....
 پین پوشاک نوری اکبر دی آئی لے، پھر ظلو بہادر وایہ عمر و فرمایا لے
 اکلا جوان یارو، نہ گھبرا یا لے، پلاں دیوچ پئی کیتی تباہی لے
 جھوک سرکار ساڈی.....
 جنگ دیوچ اکبر مونہوں نہیں ہوڑیا، شیر لیر سوکے، مان کھیاں دا توڑیا
 کیتا جمال ناظر، رب نال جوڑیا، اگلے جوان ساری فوج لٹائی لے
 جھوک سرکار ساڈی.....
 ریل کے فیر سار، لشکر نہیں گھیریا، ہو یا شہید اکبر، ربا و میریا
 ہر کوئی پکار والے، تیرے دیکھیا، از لال دی لگی ہوئی توڑ تھائی لے
 جھوک سرکار ساڈی.....

آکھیں تھی دے، صغریٰ و چاری نون (۲۸)
ایہ بھی سینہ پڑا دیں، اوس دکھار کی نون
جھوک لچال آقا.....

خیمے دلورج آئے، قاصد نون دور کے
جاواں بہشتاں نون دشمن مروت کے
جھوک لچال آقا.....

عابد بیمار بچہ، جہز وچہ آ نہ
رختراں ایہ ساڈیاں، کرافشاہ نہ
جھوک لچال آقا.....

کیا فریادیں نون رونا کر لانا نہیں
لج مسکین دی نون داغ لگانا نہیں
جھوک لچال آقا.....

اودھر بیزید رہے لکار جی نہیں
جدوں ایہ سیناں، سخن مکرار جی نہیں
جھوک لچال آقا.....

فرحین آقا ہوئے تیار جی
شاہ نولاک دی نالے دستار جی
جھوک لچال آقا.....

صابر

گلاں نال گلارے بنن مکھاں گل نہیں حسین جی کرن ہونڈی
ڈٹھے سورے مردوخان جکی، جنگ نہیں حسین جی لڑن ہونڈی
جہل گئے پیاس جیوں حسین صابر، ایس طراں پیاس نہیں جرن ہونڈی
خالق بکر کرے پاویں مکھ چارے، ریس نال حسین نہیں کرن ہونڈی

حیدر کی مار لہو آکھ میان میں
لفظ میں لال کیٹے، اوس کی شان میں
جھوک حسین مرشد.....

کہا حسین نون عمر و پیر نہیں
مکھ نہیں بکڑن لگا اکھر مفید نہیں
جھوک حسین مرشد.....

گئے دس تے مومن لہذا نہیں، دیل آج دا پھرد نہیں کانیجے
منی بیعت یزید پلیدی نہیں، سوئے گل نہ سوئی گل پچھے
ہستی واسطے گیا اوتیر وستی، مکھ نہ لہ کر بل پچھے
خالق یار اوکر بل اندر، حسین گل کیتی رہی گل پچھے
آقا حسین آکھ گل سمجھاؤ ناں
لڑن میدان اندر نکل کے آؤ ناں
جھوک حسین مرشد.....

تسخ حسین چلی، کیاں نون ردی گئی
بجھتے کھتے پے، لاشاں کھلا ردی گئی
جھوک حسین مرشد.....

گھوڑے تے بیٹے بیٹے، ہتے فرات تے
لکھدیاں چھائی تیرت، قلم دوات تے
جھوک حسین مرشد.....

کتیا حسین نون زخاں میں چولے
سجدے سراتے، وار سپورے
جھوک حسین مرشد.....

جھوک حسین مرشد کڑن و سالی لے
جند کی اسلام اتوں گول گھائی لے

ایسیں نہ ہیں نہیں لے جان میں
ملکے حوراں پیان دین منالی لہلے

بے وفی بیعت من نوسار میں
اکوں جواب دے، ساڈس وئی ہاں میں

گئے دس تے مومن لہذا نہیں، دیل آج دا پھرد نہیں کانیجے
منی بیعت یزید پلیدی نہیں، سوئے گل نہ سوئی گل پچھے
ہستی واسطے گیا اوتیر وستی، مکھ نہ لہ کر بل پچھے
خالق یار اوکر بل اندر، حسین گل کیتی رہی گل پچھے
آقا حسین آکھ گل سمجھاؤ ناں
لڑن میدان اندر نکل کے آؤ ناں
جھوک حسین مرشد.....

تسخ حسین چلی، کیاں نون ردی گئی
بجھتے کھتے پے، لاشاں کھلا ردی گئی
جھوک حسین مرشد.....

گھوڑے تے بیٹے بیٹے، ہتے فرات تے
لکھدیاں چھائی تیرت، قلم دوات تے
جھوک حسین مرشد.....

کتیا حسین نون زخاں میں چولے
سجدے سراتے، وار سپورے
جھوک حسین مرشد.....

جھوک حسین مرشد کڑن و سالی لے
جند کی اسلام اتوں گول گھائی لے

۹۷ کٹ کے سس نیزے موزیاں ٹنگ
 جھوک حسین والی حوراں دی گائی لے
 ۹۸ شاہ حسین جگر خون نال رنگیا
 سوز منے زمیں انمبر دی کنیا
 جھوک حسین لوکو.....

جھوک حسین

غ

۹۹ غم حسین دانتیں جنہوں سنا غفلت و چبے دین لے او
 اویدار حج زکوٰۃ فضول روزہ قبول نماز سنٹی خاص لعین لے او
 واہ واہ سرکار داکار نامہ مسلمانا لٹی تحفہ حسین لے او
 کربل شاہ حسین و سادتا، خالق یار دالبس یقین لے او
 ۱۰۰ نامے دین لے، ہوئے قربان جی اک جاں دو ناسی بہتر جوان جی
 نیزے دی لوک لے پڑھیا قرآن جی دے کے سراقا گل وھیائی لے

جھوک حسین لوکو.....
 ۱۰۱ بھائی دی لاش اتے آئی سمیر وائی چھانی جسم وچوں کچھ دی تیروائی
 جھاڑ دی دھڑ دھپ وگدے نیر وائی جنہاں نہیں خون دی، ندی وگائی لے
 جھوک حسین لوکو.....
 ۱۰۲ بھین حسین دی موٹی بے چین و جھاگ او جھاگ ویرن، ترسے نین و
 رات وک تر پڑے ترے نین وے رین مسکیناں لے، غماں دی چھاٹی لے

جھوک حسین لوکو.....
 ۱۰۳ آکے تے نیمیاں نوں اکاں وی لایاں نہیں کتیاں ظالماں نہیں، بے وفایاں نہیں
 کربلا اندر پیاں دوھایاں نہیں ہوونا عدم نوں سب نہیں راہی لے
 جھوک حسین لوکو.....

۱۰۴ قافلہ قد ہو یا کوئی سدھایا جی شمر پندیر موراں جہن منایا جی
 کوئی واکو فرسارا وکھین نوں آیا جی مبارک زیاد کوں عمر وکے پانی لے

۱۰۵ جھوک حسین یار وکربل و ساق لے
 جندری اسلام اتوں گول گھائی لے

۱۰۶ قافلہ فرکتیا، موصل روان جی
 سریزید لگے، نہ شرمناں جی
 اگوں و مشق اندر، فوراً پیو جان جی
 شرم حیا اونال گل تھیں لاتی لے

۱۰۷ دھر کے سر لگے، یزید فرماوندا
 بچہ بیمار سی او چپا ہو جاندا
 وکھئے توں عابد، رب وڈھیاوندا
 جلدی نال گل اگوں زنیب پرتائی لے

جھوک حسین سپچے.....
 ۱۰۸ براک نوں پڑے لاڈ لے نیں، لاڈ وڈھائی کسے حسین و لگوں
 چترہ کے مہر نبوت تے کھڈیا لے، پیچکا لے لائین و انگوں

۱۰۹ تن من وارد تا خالق یار میاں، کھنڈھی پالی نیں حرف غین و انگوں
 دیکھ یزید موزی، کون مہمان اسیں
 تنگیاں وکھئے دی ذرا ڈھولیا نہ، چھڈیا صبر نیں شہ کونین و لگوں
 نامے دے دین لے ہوئے قربان اسیں
 جھوٹیا توں جھوٹا لے کے قرآن آں
 حشر دھیانوں ایہ دینی گواہی لے

جھوک حسین سپچے.....
 ۱۱۰ شام وک جھیل خانے موٹی سکینہ
 یوں نیں ترس آیا، ہائے بے دنیہ
 ماریاں ڈھائی زنیب مڑ گیا سینہ
 فیروزید موزی کیتی رلائی لے

جھوک حسین سپچے.....
 ۱۱۱ سر مبارک لہجہ شکر گزاریا
 جھاگ وک جھاگ ویرن میرے دلاریا
 بھین حسین دی نے کھرتن من داریا
 بخواں نال لے، عطر چھنکائی لے

جھوک حسین سپچے کربل و ساقی لے
 جندری اسلام اتوں گول گھائی لے

خ۔ خوشیاں غماں تھیں آجاون، کر بلا داجدوں فقیر و مکھیاں
 ہنوا کھیاں دیوچوں ڈھلین کیوں نہ، لوں لوں وجہ جہول میں تیر و مکھیاں
 زینب اکھدی ویر پیار یادے، تیری شریک پی تصویر و مکھیاں
 خالق یار میاں دل چاہو نہ لے، اکوار میں سید شہیر و مکھیاں
 واقعہ کرنل والا، خوب روار رہا
 (۵۱) عابد بیمار اور مضر خطبہ پڑھا رہیا
 شمر علیہ تائیں گل سجھا رہیا
 جھوک حسین یار

(۵۲) ابن بشیر نال نال نعمان جی
 کرنلا آ کے لاشاں دفان جی
 جھوک حسین یار
 صل علی داور دلیکان جی
 واہ مراد اونے، کج دی پاٹی لے

(۵۳) پڑھ کے فاکہیہ فر پھڑٹی والیسی
 کچھ تلواں لیاں، زمیں چپ چالیسی
 جھوک حسین یار
 وسدا خدا پیا آکھاں نال آلیسی
 جلدی نال و مکھیاتے وطن آبائی لے

(۵۴) شہر بندہ اندر، چیا کھرام لے
 شور و فجاوندے سب صبح دی شامل لے
 جھوک حسین یار
 حسین حسین آقا کھتے امام لے
 زینب معصوم بچی چپ کرا لے

انور میرے
 کرنل دی جو دوران دھرتی جتھے ہوئی زینب دگر دی گل
 دگل پنڈی لے تلم دی ہتھ وچوں جہول چھڑے صفری دگر دی گل
 اجکل غنیں کرنلا اندر، روز ازل نکلیں آ نور میر دی گل
 خالق یار میاں مک سکدی نہیں بدر منیرے آقا شہیر دی گل

(۵۵) آیا فر قائلہ روئے سمر کرتے
 سار درود پڑھو اللہ دے یار
 دیکھ کے چھائی غشی، عابد بیمار تے
 ایسے دھرتی سبدی ہوئی رہائی لے
 جھوک حسین یار

(۵۶) مہتہ اٹھا فرنگن دعاواں
 معاف مسکیناں دیاں ہون خطاواں
 جھوک حسین یار کرنل و سالی لے
 جندری اسلام اتوں گول گھائی لے

جگ جگ شالہ جہون کرنل دیاں تھاواں
 خالق وی یار اپنی بخشش جاتی لے
 جھوک حسین یار کرنل و سالی لے
 جندری اسلام اتوں گول گھائی لے

نتیجہ

مرگئے قاتلے مرگئے قاتلے، پٹے قلنج یزید نوں
 سننے بجایاے قتلے ہو گیا عمر و پانی لہجہ نہ شمر پلید نوں
 حشر لے اپنے زیاد برباد ہوئے، نیزے ٹنگیا خولی دیر نوں
 خالق یار سرکار داناں زندہ، سار کرانے سلام شہید نوں

رباعی

مسلم کوئے دیوچہ گیا جہول، تعداد بیس ہزار دا دون سی جی
 ہوئی یزید پلید نوں خبر جہول، اوید مشورا نال سرخون سی جی
 گلے اصغر دے لگا سی تیر جہول، دھار بن کے وکھا خون سی جی
 خالق یار اوسدیاں بیت گیاں، پتہ انج لگدے جیوی ہون سی جی

بخشش مولا

نہ کو سنیا تے نہ کوئی سو یا لے، بہادر رش چہینے سرکار جیہا
 کرنلا وچ حد نکادتی، جھلیا ہو رہے نہ کسے نیوے وار جیہا
 بچہ دینے اسلام دے لاج رکھیں، سبتوے دسیا نہ دے پیار جیہا
 صدقہ شاہ جہینے دے بخشش مولا، گہنگار عاصی خالق یار جیہا

فریاد سستی

دیکھ کر ترس رہے ہیں تیرے دیکھنے والے، چھوٹے آکے مکھ وکھا پنوں
مرط جلیا کھتیاں پریم دیاں، بدل رحمتوں آ وسا پنوں
ریحان سبھی امام قیام کھلیاں، آکے عشق نماز پڑھا پنوں
نغمے بی گاواں تیرے ہجر اندر، ساز سنور پیار و جا پنوں
بھری ادھ و شکار سہی کھائے ڈھوئے، نال فضل کے پار لگا پنوں
خالق یار سے عرضاں کرنی اک، اپنا دلس تے کچھ وکھا پنوں

دیوانہ وار سستی

کدے جا بچھے اوناں ٹہیاں تھیں، کدے کیچ مکران او دیکھیا ہے
کدے جا بچھے اوناں جھاڑیاں تھیں، کدے کیچ داخان او دیکھیا ہے
نام آرب دے دے کیر مروتی، میرا یاقوت مرجان او دیکھیا ہے
شکل دوپہر خدا دیو تھرو، نکل چلی لے جان او دیکھیا ہے
کدے بچھری ریت دے ذریاں تھیں، دھونال ایمان او دیکھیا ہے
خالق یار میاں لکھتا رکھو کے، بادشاہ جہان او دیکھیا ہے

عیالی سستی

دگے لوتی اتے ٹہیاں دے، اک آجھڑی اجھڑیا چار دالے
ڈٹھا زیور دالشکار آونے، دوروں سوہنیاں چمکاں مار دالے

2

آکھے سہری کوئی حور آسمان دی لے دل وچ خیال گزار دالے
غیبوں بھاگ جاں جھاگ پئے آج کیر، جنہوں ملیا تحفہ الوار دالے
اینوں کسے جاں لٹا لیا ہوئی، ہو یا نشہ جاں عشق پیار دالے
جانی سودا لے تے کلی ہوئی جھلی، پیہ گیا وچھوڑا جاں یار دالے
نہیں کسے نال جاں ملائے اپنے، جنہاں چاڑیا وچ بکار دالے
آیا نیڑے تے خالق یار میاں، مونہوں بول کے پیا پکار دالے

عیالی سستی

کون کوئی توں واس ای کیڑا، کچھ بابے عیالی
کس دے مگر سدھیں توں ہو لوں، کئی تے تیرا والی
سروں پیروں لائی آکاہنوں، ہتھوں ہوئی اس خالی
خالق یار بابے آگے ہتھ بھٹھ سوکھ سوالی

سستی با عیالی

سستی نام میں آدم جانی، سن و عرض عیال بابا
شہر بھنھوڑ دے کول دریاو، وچ جہیاں پڑیا ساوٹوال بابا
رہڑا وکھ صندوق دریا اندر، اتے لیا سستی باہر نکال بابا
دھیاں سکیاں وھار سنبھال کیتی، ریحان نال فیر سٹریا پال بابا
پنوں خان نول وکھیا خواب اندر، جدوں عمر میری چوداں سال بابا
کلمے تل اوکھ دل تل لیا، سنیاں ہوویدا ای علی دال بابا

3 راتیں ستے سہل دو سہج اتے، ہوتاں دغے نال لیا نکال بابا
 فخر توئی تے اٹھ کے میں روئی، کوک پادتی ہال ہال بابا
 اوہد عشق میں کر کنگال دتا، مار نظر اں کھلے ایہ وال بابا
 نہ بچھتے اڑیا جان جاوے، کھول دس دتا تینوں حال بابا
 پندرتنی دور حضور دلکے، میں غریب دل کبر خیال بابا
 تپدے تھل مارو ہائے میں چل چلی، فوراً کھنڈر آب پیال بابا
 اوہدے باہر لے بچن نال ہو یا، گھرا غماں نہیں پایا جنجال بابا
 ہوئی جدوں دی نہیں سکھ چین ڈٹھا، دکھ منڈھ قدیم دنگال بابا
 لے آئے نہیں ستیاں موت جنہوں، پارسی آں اوسد کی فال بابا
 دس دیکھیا ای ڈاڑھی والے نوں پاواں وچ دربار دھال بابا
 کسے ظراں دکھال دیکھان پوں، پورا کر ایہ منیر اسوال بابا
 خالق یار جاں صدقے تکھ وارگا، مہربان ہو سی رب جلال بابا

عیاںی بستی

بابے پچھا دوجی واری، کیوں نہی کرنی اس زاری
 ہوٹھنی سکے ساہ نی ملے، تے چلتوں سوئی اس عاری
 قسم خدا دی جھوٹ سنیں کوئی، سنیں ڈٹھ موت بیمار کی
 لایٹھکے فیر خالق یار، توڑ نہجائیے یار کے

سستی با عیاںی

اگوں فری سستی آکھے، رکھ کچھ بابا منوں جان دی لے
 میں تے پکت جناب دا خواب ڈٹھا، جدے ہچے دور تہان دی لے

۴ عقل مند دانا توں آپ محرم، بڑی صفت اڑیا اوہدی شان دی لے
 خالق یار لے بس درکار الو، ساکے آکھن سستی خان دی لے

دیوانہ وار منوں

نام اربد لے کے خان پوں، طرف تھلاں دی قدم اٹھاٹریا
 اوٹھاں والے اوٹھ پجائی جانڈ، لکھاں شہ تے ہوش وچ آٹریا
 سستی اڈکھ وچ مگر گئی لے، پیچھے کچھ مکران داسٹہ ٹریا
 جان لکل جاوے پرواہ نامیں، خالق یار میاں غصہ کھاٹریا

فریاد منوں

بہتہ جوڑ کے تے پوں خان آکھے، منوں یار ملا دے یا اللہ
 کسے چیز دی لوڑ نہیں گھر تیرے، میرے دکھ مٹا دے یا اللہ
 ستے تسوں نہ جان نصیب میرے، اکوار جگا دے یا اللہ
 اج چل پیاتیرے آسے تے، بیڑا پار لگا دے یا اللہ
 تہی دستاں دی ڈور سمجھ تیرے، اپنے رنگ دکھا دے یا اللہ
 عزت دیونا اس ذلت کول تیرے، پردہ لنگ تے یاد دے یا اللہ
 جنوں کریں سیدار کھاتوں اوہدا، اج کرم کما دے یا اللہ
 سستی موڑے جگا دے یا اللہ، اج جج کرا دے یا اللہ
 تیریاں چھڑیاں پھونکاں ای بڑیاں میں، صرف مونہوں ملا دے یا اللہ
 ہو رکس دے بہتہ پھیلاں لگے، آس توڑ نہجائیے یا اللہ
 بس تیریاں بے پرواہیاں میں، میرا بندھ عکا دے یا اللہ
 خالق یار بندہ بھلنا رلے جی، ہوئی کھل کھلا دے یا اللہ

خیال پنوں

میں من جی کے جگتے کی لیناے، اکو یارسی اودکی و سار گیا
 نشیں آؤن دی کوئی امید باقی، جانی الیسیاں کانیاں مار گیا
 جامی کے تھلیں شہادتوں دا، اپنے سرتوں بھار اتار گیا
 میں وی ہو سناں مگر خدا اوہرے، جھٹا نہجے تے جندڑی وار گیا
 جبرے دکھ انمٹے نہجے داتے، پورے کر کے قتل اقرار گیا
 جان دکھاند لوچ بھسا کے تے، سو سنا اپنی عمر سنوار گیا
 دیوا بلدا دیکھ کے پروانہ، تن من تھیں ہو نثار گیا
 خالق یار گئے سنڈیاں اڈھلوٹے، تیرنگ وجود تھیں پار گیا

پنوں با عیالی

بابے عیال دے سوال کیتا، کدے عا شوق زار نوں دیکھیا
 چپہ چپہ صحر ادا لوریاں، میرے گلے دے ہار نوں دیکھیا ای
 اکو کھلی دھرتی وچ سما گیا، روندے بے قرار نوں دیکھیا
 اکو کھلی او میری امید والی، کدے بے گھرے گلزار نوں دیکھیا
 موسیٰ اتے کوہ طور دیدار کیتا، اوسے نور انوار نوں دیکھیا
 امت واسطے جس نے دکھ جبرے، اوس سوہنی سرکار نوں دیکھیا ای
 کیوں ہولوں خاموش توں دس منوں، کدے یار دے یار نوں دیکھیا ای
 خالق یار او واسطہ ربد ای، نرم نازک پیار نوں دیکھیا ای

عیالی با پنوں

نہ بڑھری نہ انجان لی لی، عیالے دکھٹی ہوئی اک سوداں آ میں

کھلی پنوں ای پنوں پٹی کوک دی سنی کول بٹھ کے بہوں بھائی آ میں
 منگے پانی نشیں بلید دل جانی، پینڈے تھل تھل نالے ڈرائی آ میں
 میرے دمنڈیاں روح پرواز ہو گئی، لویا کدھ تے آپ دفائی آ میں
 مٹریا رب تو کھلی فریہ بچال، اودھری قبر اتے نہٹی پائی آ میں
 خالق یار اولال نشان اتے، بڑی رنجھ نال قبر بنائی آ میں

عرض پنوں

مہتہ بھ کھلا پنوں خان یار و نال عاجزی سن گل اوتھے
 تینوں واسطہ سوہنے حبیب دالے، نام ربد بابے چل اوتھے
 جتھے یار میرا دفنایا ای، کیڑے رنگ دیوچ نہ تھل اوتھے
 خالق یار اورج دیدار کر کے، میں تے ہو جاساں بالکل دل لوتھے

عیال بابا

ستھ پڑ کے کھونڈی ضعیف بابا، ٹریا لے لک لک لکے
 نہ کوئی طمع نہ زور وصول کیتا، لڈی جاؤند 44 ڈھو کھائے
 دیکھو بڑھڑا جد سنوار رسیا، بھار عاشقاں داسرں جاکے
 خالق یار کھلو کے قبر اتے، پیادس دا بہتہ دھو کھائے
 سستی پنوں پنوں سستی

دساں کی میں دگیا پلنگ اتے، کدوں یاد سستی کدوں یاد پنوں
 اکو قہر کبرہم طوفان دے، ہوئی شاد سستی ہو یا شاد پنوں

7 قبر بھٹ گئی تے ہو یاد دور میرا، اوافناد سستی اوافناد نیوں
 بال حال بلند لپکا ہوئی، ہوئی آزاد سستی ہو یا آزاد نیوں
 وڈی منزل مقصود حدود ملکی، بامراد سستی بامراد نیوں
 نیندر دور سرور دی جاہ لہی، ہوئی آباد سستی ہو یا آباد نیوں
 لگی ازل دی توڑ نہا چھڈی، دیو داد سستی دیو داد نیوں
 خالق تیر ویکھ حال لپکا والے، زندہ باد سستی زندہ باد نیوں

عاشق لوک

علی خان نیں نکل دربار چھڑے، نوکر کفر غلام دی گھٹ گئے نی
 اونوں گھوڑے دلیراں کجبت نویں، بھل شرباں کے پیٹھ مٹ گئے نی
 گھاٹ تین تے لاکھی باغ پچھے، یار پچھاں کے پچھاں کی ہٹ گئے نی
 تمیاں بھر جداں پیہ گیاں، نیناں والے پیہ پلٹ گئے نی
 یار یار اتوں جند وارے تے، تار باطل کفار دی کٹ گئے نی
 لگی کن دی توڑ نہا یاری، گل والے گل اتے ڈٹ گئے نی
 وقت ورج تزیے دے عمر لنگی، جان دی دار او پھٹنے پھٹ گئے نی
 پنوں قبر اندر سستی صبر اندر، لفعے دوواں جہانل تھیں کھٹ گئے نی
 اک پیچ لوں چھڈ بھنور دو جا، دوو مایاں کے ساہ چٹ گئے نی
 علی خان تے آدم جام تائیں، یوسف واکمل آل کھو وچ سٹ گئے نی
 اسیں پال دے غلام بن کے، سرے چر مھریاں کی فافٹ گئے نی
 خالق تیر او کھلاں ورج لا جھنڈے، سچ حق تے سچ ورت گئے نی

محبوب عالم میر کی توبہ تنیک آرزو لکیر ①

محبوب عالم میر کی توبہ تنیک آرزو لکیر

ذات پاک تیری حمداں والیا، برکت نال تیری حرکت کرنا میں
 میری کی مجال کہ دم ماراں، تیرے پیراتے پیر دھرا میں

تیرا کوئی دی امر ٹھکراؤ نہ انہیں، تیرے بندیاں دادم بھنا میں
 خالق یار مسکین نوں بخش دیوں، کلمہ تیرے محبوب دا پڑھنا میں

توں پھوڑاں تیں قطب بناواں، یا سنی کر تھیر لو مینوں
 تینوں تیرے محبوب دا واسطے، اپنے آپ تھیں رکھ نہ دور مینوں
 اپنا مکھ دکھاتے بھکھ لادے، آوے حد تھیں و حد سرور مینوں

موسیٰ و حارنہ میں بے ہوش ہواں، دسے قہاں وچ کوہ طور مینوں
 نہ پل واسطے رات آوے، بانہوں پھر لنگان حضور مینوں
 جد صدقہ صدقہ جہان سارا، صدقے اووا دکھا دے نور مینوں

کسے ہو رہی بھنور دی لوڑ نامیں، لے جا او س دربار ضرور مینوں
 جا کے کراں زیارتاں چین آوے، کیا اوسد عشق مجبور مینوں
 کواں جا کے دل دیاں کھول دیاں، متے بخش دے حضور مینوں
 متے بھاگ مسکین دجھاگ اٹھن، عطا کر دے عقل شعور مینوں

گل راز نیاز دی بھج جاوے، دسے مور دی کوٹی دستور مینوں
 حکن والیا اسطراں منگیا کر، سارے آکھدے رب غفور مینوں
 راجی کر رہ سول مقبول میرا، جدے عشق کیا پور پور مینوں

تیری او بھروسیلے نجات ہووے، جیویں کہے واسطے منظور مینوں
 لگے واسطے پایاں تے فر پانا، دے دے عشق وانگ شاہ منظور مینوں
 خالق یار میاں بار بار آکھے، ساٹنیاں پار لا دیش پلے پور مینوں

رباعیات

تیرا ہونچ سلام دعا گیا ، دلیس میرا دی تینوں سلام ہو
 اللہ پاک تینوں خوش بخش رکھے اچا ہر دم تیرا مقام ہو
 آج کیتا ای یاد تے بسم اللہ ، نت اسطرال صبح شام ہو
 خالق یار دادل تے چاہندا اے ، مثالہ تیرے نصیبان وچہ آرام ہو
 سونوں گئی کچا ولا مار کے تے ، اونان دلیاں نول ٹی تاوئی آل
 مڑ کے وقت وصال دانہن آیا ، اچھے بییاں اتے کڑا وئی آل
 میر سبناں تے میر بلیاوی ، تیرے باہجیر ہی مہر مہر جاوئی آل
 خالق یار قصور جو کر بیسی ، سبتہ بختہ بختہ کے بخشا وئی آل
 ساری دنیا توں بندہ ہاں گندا ، کندھارے کے لٹیں کپا سائیاں
 بس جی رہیا تیری آس اتے ، نٹیں ہور کوئی میری پناہ سائیاں
 خیر کی بختہ غریبی لا دیوں ، آپ بن کے ناخدا سائیاں
 مٹن دے تے خالق یار آیا ، خیر فضل تے کرم دا پائیاں
 معافی پیا لگنا ہواں دی منگیاواں ، میرے یا مولا دو جہان والے
 جان بچو کے تے جھیرے ہو گئے نین پاویں بالکل نٹیں بخشوان ولے
 غفور الرحیم اے نام ترا ، سانوں دسیا عرش اتے جان ولے
 خالق یار پیا توبہ تاب کردا ، یاد کر کر دن میزان والے
 میر یا مولا دو جہان والے ، ساڈیاں دشمنان نول برباد کردے
 ساڈیاں ساریاں مشکلان دور مہرون ، غلین دلاں نول شاد کردے
 بے گھر جھیرے مسلمان ہوئے ، صدقہ سو منے محبوب دا آباد کردے
 خالق یار کشمیریاں بھائییاں نول ، پھر کے ہندو گرفت کھتیں آزاد کردے
 پھر پیرتے غلطیاں کیتیاں نین ، بندہ ہج کے تے گنکاراں میں
 نٹیں مالک ننگ نکیل پاوی ، شتر پھر دابے مہار آل میں

۲۵

یا مالکا خالق مسبب دیا ، آیا در لتے سببہ کار آل میں
 خالق یار منسین نول بخش دیوں ، الیوا عرض کردا بار بار آل میں
 جد مکنواں دسے ماہی مینوں ، جد مکنڈ لراں گنکار مہواں
 یاد ماہی اندر غوطے کھا وناواں ، دم دم پیا جان نثار مہواں
 صاحب اکرم دی نظر ضرور کرنا ، بیڑی سنے نہ ادھ و شکار مہواں
 جھنڈے نبی مٹھلے یکے جاہ مینوں ، خالق یار دایا مہواں
 تینوں تیرے محبوب دا واسطہ لے ، کر فضل و کرم لا چار اتے
 دیکھ درد مصیبتاں دور مہرون ، تنگی روئے نہ کسے بیمار اتے
 معافی دے گناہواں دی منگیاواں ، کما میرے گناہوں کے مارتے
 مار بھر فراق دی سببہ لال دا ، آؤن کے پاویں خالق یار اتے
 بے قدر و کمال لاکے تے ، اسال اپنا آپ تباہ کیتا
 اسیں جان تھیں جان کے رہے نیڑے ، ایناں ایناں دی نٹیں جیا کیتا
 سانوں کسیدے لے انوس نامیں ، جو کیتا لے اور خدا کیتا
 خالق یار نول سو منیاں کے معافی ، بچے تے کھل قصور من کیتا
 بخشنا غفار جبار اسی توں ، گنکار بدکار سببہ کار آل میں
 تیرے درتے مہر سجود مہویا ، پیا رووندا زار و قطار آل میں
 ساری عمر گزاری وچ ناز بختے ، توبہ کردا استغفار آل میں
 خالق یار مکین نول بخش دیوں ، الیوا عرض کردا بار بار آل میں
 بندہ بہوں خدا دا پتلا وال ، مینوں نٹیں معلوم کی چنگ میرا
 اندر بھریا گند کدورتاں دا ، باہر چکاں مار دا رنگ میرا
 ایمان اونان کے میں نقصان کیتے ، جہناں کے نال سی سنگ میرا
 خالق یار بڑا گنکار آل میں ، میرے یا مولا رکھ لٹیں لنگ میرا
 توبہ توبہ گناہ نٹیں کرن لگا ، جھیرے ہو گئے نین بخشیں یار یا
 تیرے درتے عرضاں کر رہیا ، پنجو سبھ رہیا حق پرست ربا

۲۶

بڑا مشہور دریا وچ کھلے ڈھلے، جئے مجھ عزیز دالاربا
 تینوں پنجاں تے باراں دا واسطہ لے، خالق یار تے کرم کاربا
 آج جانائے معافیاں لے کے تے، نشیں تے وجہ قدماں مر جاں داس
 بھل بھل کے ہو گئی جی صدقے، کمی آپ دایا د کراں دا میں
 تکیں سخی او سخیوں دی آقا، خود نو کراں سخیوں دے ناں داس
 خالق یار دی اس ہو گئی پوری، تے گیت پیا پریت دے گال داس
 میں میں ہاں مانگت کسے تیز داواں، حصے نال دے الفت پیار سنگاں
 سنگا نال محبت بلا ناعہ، دے سٹریں تے فیروز دیدار سنگاں
 سنگا جو جو او او کول تیرے، اکوار نہیں کئی کئی وار سنگاں
 خالق یار مسکین نوں دے دی دے، یاسنیا او بار بار سنگاں
 لبس میریاں ایہ دعاواں نہیں، مولا ساریاں نوں کامران کرے
 خیریں جاوے تے پاؤ مراد اپنی، باہجہ کھاؤ نہ مشکلاں آسان کرے
 صدقے حضور پر نور دے من لوئے، ایجے رتبے دی عالی شان کرے
 جیویں ایجے آں ناں خالق یار میاں، ایویں کھٹیاں اوں میدان کرے
 میرے یا مولا دو جہان ولے، ایس چمن وچ سدا بہار روے
 ٹھیک ٹھاک رکھیں اپنا مالیاں نوں، قائم دائم تاخیر دھیار روے
 رند پیوند جان مہ چل دی رہے، الفت ساقیاں وچ پیار روے
 رو ساریاں دا شوق ذوق زندہ، شعر پیا نکھدا خالق یار روے
 پئے پھیلی نشیں جویں دے کراں سو دے، شیخ چلی دے میں دی قیاس تے آں
 رہنماں والے گجیاں جان دے میں، گل عام نامیں نکھتے خاص تے آں
 ایہ دمانے نہیں عشق دے، پیا حق تے سچ دے راستے آں
 بخشش دے دی سچی سرکار میں، خالق یار حبیب الیہ آس تے آں
 آں آں اک خاص لے یا مولا، پوری ہو دے نہ روئے وشکار میری
 دن حشر دے اٹھاں تے پڑھاں کلمہ صاف چل دی رو کھنار میری

جھنڈے نبی تھلے لہجے جاہ میںوں، عرض سن لے سو نہی سرکار میری
 خالق یار پادیں گنگار آں میں، بڑی حشر نوں لگ جائے پار میری
 آج کھلاواں تیرے دربار اندر، ہو کے دنیا نفسی اوزار آیا
 روز جگ وچ کیتی حکام تیری، تیرے امر میں سب دسار آیا
 صاف من ناواں انکار وی نہیں، اسودے حشر تے ہوس دمار آیا
 بخشش لیں تے تیریاں نیکیاں میں، خالق یار بندہ گنگار آیا
 ربا میریا ج تھیں لبس میری، توبہ توبہ گنگہ نہیں کرن لگا
 میںوں کیتیاں دی دے سڑ معافی، کچی مٹی تے پڑیش دھرن لگا
 کالے کھیل والے دا واسطہ آئی، اک دوزخاں دی کوہوں ڈرن لگا
 کلمہ طیبہ روئے زبان لے، خالق یار منیر جدوں مرن لگا
 ربا میریا غماں میں گھیریا لے، بندہ حد مٹیں دھندھ کے تنگ تیرا
 کوئی دس حیلہ سو یا رنگ پیلے، نشیں تے چلیا ڈٹ تنگ تیرا
 وقت سخت کرخت ہو گئے شاعرے، دھلے کھاندا پھر تنگ تیرا
 خالق یار تے کرم سرکار ہو دے، فضل رحمتاں دار ہیا تنگ تیرا
 مے لبس کھلا نہیں کوئی دس میرے، تیرے وچ دربار پیار یاس
 نہ کچھ کہتا تے نہ کچھ کرتا لے، دم خودی داسردم داریاں
 میرے دی رحمت دی پاکنی، ساری عمر نہیں کچھ سنواریاں
 خالق یار نوں کر دے معاف آقا، توں جتیاں تے بازی ماریاں
 خیرتساں میں سکھ تے کھچنا نہیں، میر بلیو دے کی حال لے جی
 او دن پیا یاد آندا اے، کیتا جس دن پاک جمال لے جی
 چلو میری وفا اک مل لیناں، دولت مال نہ سول روال لے جی
 خالق یار داسم کے عظیم تحفہ، ہر دم رکھنا نیک خیال لے جی
 آج میں امتحان کی دیوالی، ربا میں تے کچھ نہیں یاد کیتا
 نہیں سی کدے کتاب نوں کھولیا، اپنا آپ اکی میں برباد لیتا

نظر کرس تے نظر نہ لگدی لے، میں کچھ نہیں سب کچھ توں آقا
 اک فضل تے کرم دا پاؤڑا، خالی لے کے تے آیا مونہوں آقا
 ایری جوی دا زور لگا کے تے، کدھ سٹریا قالم دا دھول آقا
 خالق یار نہیں جھلدا کوئی پاسہ تیری مل کے بیٹھا برسوں آقا
 جنماں تک تے دم نے دم اندر، دم تیرا ای سوہنیاں بھراں دا میں
 دکھ درد تکلیف تے بھکھ تنگی، تیری راہ اندر پیا حبراں دا میں
 الیواہ زوالوا خواہش میری، تیرے قدماں کے وجہ مراں دا میں
 خالق یار ہو گئے اقرار یکے، جیویں توں آکھیں ایویں کراں دا میں
 بھ بھل کے بے خطا ہوئی، بخش و توں میرا سائیاں کے
 بخشہار غفار لے نام تیرا، گلاں تیرے نکلیں نہیں چھپائیاں کے
 اپنے زور کے نال بھر پور کر دے، خالی لے کے تے جھولی آئیاں کے
 خالق یار غریبی بھول عاتز، تینوں سجایاں سب وڈیاں کے
 وڈا گیتے ہن تصور آیا، مصوّر بن کچھ لینڈول تصور میری
 جلوئی یار دی دید نہیں کرن ہوندی، کوہ طور و حار کچھ نظر میری
 شمع اتوں پروانیہ باز آجا، ایویں کر نہ چند دنگر میری
 خالق یار تے کرم سرکار ہووے، معاف کر دیو بھل تقصیر میری
 ذائق موت والا سب نہیں چکھنا لے، پاویں بادشاہ کوئی فقر ہووے
 پاویں ستویں کوٹھڑی وچ روئے، پاویں آزاد تے پاویں تیر ہووے
 پاویں بچتے پاویں جوان ہووے، پاویں خاص بدھامیاں پیر ہووے
 خالق یار دعا ایہ منگیا کر، مردیاں یار دی لگے تصور ہووے
 تو منزل تو مراد میری، آرزو کوئی دل دی مور نائیں
 جیویں دل کی سوہنیاں رہو راہی، تیرے آگے کوئی چلدا زور نائیں
 تیرے شہر مکران دی خیر ہووے، میں دی وسنا شہر کھنچو رہاں نائیں
 خالق یار نہیں با مراد ہونڈے، جنہاں مار یا دلیدا چور نائیں

کوڑکتیاں سوڑ نہ مک دکلے، تیری لوڑ تے تیرے پیار دی لے
 تیری نظر سرکار اک رحمت دی ڈوبی سوئی بیری پی تار دی لے
 اس رکھناواں ایس لائق نائیں، بانہہ کھڑے آپ لا چار دی لے
 خالق یار دی لنگ گھی عمر ایویں، کوک سن وکی لے دکھیاں دی لے
 نوشویر سچیاں دے، نویں نوشہرے ڈیرے
 ہر دم ہوواں تازیاں چلن جیوں سویرے
 بے ریت دلیں وسایا، موکے وکیفن نیڑے
 خالق یار بے کرم کماون، کم بن جاون میرے
 نوشویر سچیاں دے، دم دم گاون گاواں
 سستی و انگڑٹھان لوکی، بچ بچ نوشہرے جاواں
 کعبے و انگڑ سیریاں منوں، پیر اپنے دیاں کھاواں
 خالق یار جان وکی جاوے، تے اپنی گل وھیاواں
 صدقے سوہنے و نام سوہنے توں چم چم اکھیاں لاواں
 بھولا بھالابن کبوتر، شہر اوہر دل جا والے
 کھٹے کر کے تیلے تیلے، گھوٹسلا جا بناواں
 خالق یار فیر بہرے وچ قدماں پھیلیاں کل خطاواں
 میں تیری توں مالک میرا، توں ای میرا والی
 آئی آن منگدی گلی گلی لنگدی در تیرے وائگ سوالی
 کر میرے تے کرم سوہنیاں، چک پردہ دے دکھائی
 خالق یار میں او گنہار، ماٹیاں بختاں والی
 نکلوں مونہوں ہیری جھلی، در تیرے تے آیا
 تیرے فضل کرم دے باہیوں، کوئی نہیں سرتے سایہ
 تنگی ساھی تنگی اندر، چھڑ گئے مونہوں پرتایا
 خالق یار نے توبہ کہیتی، ہتھ بھنڈ واسطہ پایا

کھلے نہیں ویرے
 تے مونہوں تیرے
 بھلے نہیں جھڑکے
 شک نہیں کھینچے
 باز نہ آواں
 دل نہ ٹھواواں
 خاک شفاواں
 عاشق تاواں
 ورد لپکاواں
 پیر نہ آواں
 خوب سجاواں
 میں پیا بختاواں
 نہ کل خالی
 نہ کل خالی
 نہ کل خالی
 نہ کل خالی
 بہوں گھرایا
 سور بقایا
 ظلم کھایا
 بخش خدا یا

قسم خدای جھوٹ نہ بولان میرا دل نہیں کر داجاواں
 جیوں کیوں وی لنگ گیا جنگا، وقت ایسے وچ کھراواں
 ہن تے جانندی واری مینوں، خوشیاں تے نال جاپواں
 خالق پیر لاڈولاڈی، میں کردا رسیا خطاواں
 اسیں آں تیرے بالکے، لینے آں تیرا نام
 ساڈیاں آساں پوریاں جلدی جلدی کام
 دم دم تینوں آکھئے، کر کر ملکھ سلام
 خالق یار وی اوہاں وچوں آکھن جو سرعام
 مہر مہر کے عرض اک کرناواں، مولا سنیں ناموس نہیں لنگ رسیا
 بے بہا بندہ وچوں ہاں گندہ، ساری عمر میں پیوند اکھنگ رسیا
 جوے چرساں نہیں شراب چھڈی، میرے پلے نہیں کوئی وی جنگ رسیا
 لچا پانی بدعاش بن گیا اچا، کردا دین خلاف میں جھنگ رسیا
 ڈاکے مار چارے تے چڑھ کے وی، گل من میرا انگ انگ رسیا
 نہیں کسے نوں وی ساہ لین دتا، تیرے بندیاں نوں کرواتنگ رسیا
 مچھاں وٹ تے داڑھی میں چٹ کیتی، بنیاں دنیا وچ ملنگ رسیا
 جدھر جدھر جوانی دیوچ گیا، پانڈا نال حقائق سنگ رسیا
 پھر پھر تایلے موناں نوں، نالے لامندا غریباں کے لنگ رسیا
 کوئی کسم جہان دا چھڑا نہیں، ہن ورنج بڑھاپے کے کھنگ رسیا
 کھول دسیلے تینوں حال سارا، نالے مکر مکر کے کنب رسیا
 بال بال بچا نہیں توں آتا، ہتھ بھٹ کے معافیاں منگ رسیا
 وچ غفلتاں ہو گئی بے ادبی، تیرے سامنے ترف تنگ رسیا
 تیرے نہیں بناں کوئی ہو رہا سہ، بڑا لوڑ آیا نہیں کوئی سنگ رسیا
 آپ رنگ وچ اپنے رنگ مینوں، نہیں کوئی بد رنگ دا رنگ رسیا
 خالق یار دکم سنوار وی دے، دن بدن اوہو کرنگ رسیا

چھڈ کے تھاواں
 تے آشاواں
 دیو دعاواں
 معافیاں چاہواں
 صبح تے شام
 تے ہون تمام
 لے رکھ غلام
 پلا دے حام

میرا پست

اعلیٰ دستی بھاگو وال دی، جتھے میرا لے واس
 ڈھاڑ لو الوں شمال لے، ڈاک خانہ وی خاص
 عیشاں خوشیاں مولادیتیاں نہ رہواں اداس
 خالق پیر نوں جانن لوکی، رہیں جو آس پاس
 بھاگو وال دی چڑھدی گھٹے، خاص لے ڈاکخانہ
 کڑیا نوال نوں بنیاں، جلا پور کھل نہ جانا
 سادہ سادی زندگی گزاراں نہیں کوئی شمشادہ
 خالق پیر کدے دو چار، کدے پڑھے پنچگانہ
 بھاگو وال نوں دنیا عام جلنے، مسجد ہے دشکار
 جتنے وقت اذان ہووے، سوسنا خدا دا کام
 امام اعلیٰ نمازی اعلیٰ، پڑھن استغفار
 اکدونت حافظ حاضر، تے ملاں دو تین چار
 سادہ سادی زندگی گزاراں، پھراں نہ دلگیر
 وڈا بھائی عنایت علی، لکا اوہو دل نذیر
 پنڈ میرا بھاگو وال لے، لکے بے نظیر
 خالق یار مینوں لوکی آکھن اصلی نام منیر
 قوم جٹ مذہب اسلام، بھاگو وال داسہرا
 ذوالفقار کے کی پتی وچوں دیا چار جوفرا
 باپ نوں پیراں دتہ آکھن، اللہ دتہ وڈیرا
 خالق یار نوں ملنا ہووے، تے پچھ لیں آں کے میرا

تے فسکل اس
 پر کنوں احاس
 ایہ اناس
 عام و خاص
 سکول درمیانہ
 میرا تھا نہ
 میرا گھرا نہ
 نماز روزانہ
 تے سرخ مینار
 تے بے شمار
 تے اندر باہر
 جی خالق یار
 تے سدھاتیر
 تے سائیں تیر
 معصوم شاہ پیر
 بھائی البشیر
 سانولا چہرا
 کھلا دھڑا
 چاچا شیرا
 چڑھ کے ڈیرا

۴۔ بھاگو وال مچ سادہ سادے، تین چار بھین بھائی
 باپ نون مولا بہشت دکھائے، نہ گیا او دل پڑھائی
 ہوش سنبھالیاں جوش نہیں آیا، نہ جوانی آئی
 خالق یار حیات اندر، نہیں کہتی خاص لڑائی
 ۷۔ ملک نامی کھوکھرائیں، وڑاچ ذات لے میری
 آئے سارے بوسے سارے، دشکار و پڑے دیکری
 ہر اک دی گل میں من دا، کدے نہیں لائی دیرتی
 خالق یار خاموش رہندا، نہیں کردا میری پھری
 ۸۔ بھاگو وال دے آئے دولے، ڈنگ پھرنے راہ
 جدوں دی اشتمال ہوئی، ہر کوئی رسا لے تاہ
 شام لاٹ ساری سے نکاری، نہیں کوئی کردادہ
 خالق یار توں کدھ اشتہار، رکھالے ترا خدا

۹۔ نام ربدے سب دعا مگو، شیشہ ٹپے نہ فسکلاس میرا مگو
 بھاگو وال کلاں نوں رنگ مکن عالی شان گھراں مچ واس میرا
 عزت آبرو کر دے لوک سارے، دل ہو یا نہیں کدے اداس میرا
 خالق یار پیار دے نال آکھن، نال فہم نشیر لے خاص میرا

شاعری دامنڈھ

اعلیٰ دستی بھاگو وال دی، جتھے میں ڈیرے لائے
 ایہ دنیا سب استاد لے میری، کئی آئے سامنے آئے
 جرم ہونڈیاں پڑھ گئے بھرم آئے، کچھ رب وی کرم کائے
 خالق یار ادس سکھاں ذرا، کچھ توں شعر بنائے

تے اگلی مائی
 تے کرے دکھائی
 نہ اکھ وٹائی
 قسم خبرے پائی
 مڈھوں جھپڑی
 کاٹھی جھپڑی
 کوئی آکھ جھپڑی
 بہوں لے دلیری
 تے پیہ گیا پھاہ
 تے بے بہا
 پیا او تھے جا
 او بے پرواہ

تے ساہ پرانے
 بے درشن پائے
 تے آندا جائے
 تے کس دی رہے

من ستر دا واقعہ لے، جدوں شعراں ول میرا دھیان آیا
 یارو گل وی کچھ عجیب ای لے، سرتے بارھوس دا امتحان آیا
 گفتگو شبیر تے میں جھپڑی، میٹھیں ہوراں دا مچ بیان آیا
 میٹھیں ہورے والی قافیے جوڑ دے نی، میرا مننے وجہ نہ ایمان آیا
 میں گیا شبیر نوں نال لیا، اک دن جان دامنوں گمان آیا
 شبیر آکھیا چلو جی بسم اللہ، آئے راسے مچ اک مکان آیا
 بوہا وڑیاں اسال سلام کہیا، بابے سمجھیا کوئی مہمان آیا
 کاپی دیکھ کے آندے نیں کون لے توں، میں آکھیا شمع نکلن آیا
 بابے کدھ دکھائی بڈھڑکائی، مینوں کھڑک گئی لے گلوں لان آیا
 ٹپٹی پھٹی سی او بیاض سنستی، مینوں پڑھیاں سال اطمینان آیا
 دھڑا دھڑ میں کھڑکے لکھ سٹھی، آکھن نقل تے ناہیوں نال لان آیا
 میں آکھیا البیسی تے گل نامی، صرف آپ دی شہرت دھدھان آیا
 آندے نیں بس کر جی وی لکھ لئی آ، میں کاہرول ہو روان آیا
 ایسے طراں فیرا گئے دن یارو، میں بابے توں فیرا زمان آیا
 کاپی چھپی تے آندے نیں اوس محالے، راجے ہوراں کول پریشان آیا
 راجہ بھیا نہ دیا پیر پچھاں، آؤندیاں کچھ رباعیاں میں چھان آیا
 او دوں قدرتی ماہ خرم داسی، مسلماناں توں جیہڑا جگان آیا
 کربل دی ہر کوئی گل کرے، میرے دل دیو مچ طوفان آیا
 قصہ پڑھیاں کربلا والا، مینوں پتہ نہیں کون سجھان آیا
 ایویں قدر توں چل گئی قلم میری، پہلی سطر مچ واہ سبحان آیا
 حمد خدا تے صفت مصطفیٰ دی، لے آکھیتی جیوں وجہ قرآن آیا
 لکھیا عشق میں شوق تے ذوق میرا، میں نکل کے وجہ میدان آیا

میرا اپنا آپ نہ رہا اپنا ، ادھی کسے تے کر قربان آیا
 میرا دل دی کڈھ لیا کسے ، جنہوں دیکھیا تے زبان آیا
 آج اتنے آپ نوں بھل گیا ، جیوس نیٹیں میں دلج جہاں آیا
 تیرے ترے تے اوہدے پرچھے ، کچھ جیر دے بعد ارمان آیا
 جنے دیکھیا لیا تیراہ منوں ، میں اگوں نیٹیں گل یوان آیا
 خودی اڈی زبان دوتیوں بن گڈی ، جیوس طور نوں نور اڈان آیا
 میوں چال تے ڈھال کنگال کیتا ، دل میرا دتی بن سلطان آیا
 جی جی میں کرنا سب اے ، کدے دیکھیا ای ایسا جوان آیا
 میرا وار نہ کسدا حال ہوکے ، غوطے دلج دریا میں کھان آیا
 میری دیکھی جے کرتے براہی ہونڈی ، جے میں نیکیاں تھیں کمان آیا
 میری عاجزی تہاں دے سامنے میں ، نیٹیں میں کسدا دل دکھایا
 جو تو میں آنا وال ٹھیک آناں ، نیٹیں کوئی ریت دے پل بن آیا
 لعنت اللہ علی الکاذبین ، سچے رب واسچہ فرمان آیا
 خالق یار نوں امر سرکار دالے ، اپنا لوھیا تے نیٹیں منان آیا

ترمیم و نظر ثانی
 ترمیم اور نظر ثانی کے بعد میں قارئین کو
 یقین دلاتا ہوں کہ اس کتاب کے تمام
 اشعار کا وزن ، قافیے اور ردیف کا خاصہ الخاص
 خیال رکھا گیا ہے۔
 امید ہے کہ دلچسپی رکھنے والے حضرات اسے بغور پڑھ کر استفادہ حاصل کریں گے
 اور لطف اندوز ہوں گے۔
صوفی نذیر احمد (بھاگووال کلاں)

تقدم پڑھ کے پڑھ کے بسم اللہ ، پیلاں ربی کی حمد و ثناء کرناں
 جنے ایسے تھان میںوں پہنچا دتا ، شکر مکھ کروڑ ادا کرناں
 فیہ حضور پر نور دے عشق اندر اپنے آپ نوں میں فنا کرناں
 نال عشق پیارا فصحا باندی ، تالے پیروی نالے اتباع کرناں
 بجپال کمال حسین صابر ، یاد کار نامہ کر بلا کرناں
 یا غوث میراں بغداد والے ، بے لوث بے خوف نگاہ کرناں
 حامی دین اسلام دے سب مومن ، روشن اوناں دانام ہر جا کرناں
 پڑھ فاتحیہ تے قل ھو واللہ ، قصور مند دے دور گناہ کرناں
 سکھ میرا استاد نوں یار با ، دیس واسطہ حبیب مصطفیٰ کرناں
 میر نال جنہاں وعدہ وعدہ پیار کیتے ، وعدہ دنیا تھیں اوہدا تھیا کرناں
 نذر حسین استاد نے چین میرے ، احترام اوناں دا ندی بے بہا کرناں
 جنہاں میرا کلام پسند کیتا ، سلام قدمیں سے سیس جھکا کرناں
 جلالپور اندر حاجی محمد یوسف ، رائے دتی میں تے اکتفا کرناں
 ٹھیک ٹھاک اوناں نوں اللہ پاک رکھے ، دھوکہ سیکھیا نیٹیں داہ کرناں
 رسن درس دیند قاری محمد یوسف ، اوناں پڑھیا دنیا دا پاؤ کرناں
 صاف صاف اوناں میرا وصف دے ، کدوں کوںوں پیانگل وعدہ کرناں
 دم دم جیون بھلا میرے ، روز جنہاں دے کمال نہاہ کرناں
 شان میرے عزیز دی پان اجی ، تیرے بوجے دے کتے صدا کرناں
 اظہر قمر فاروق عباس پوری ، حل مشکلاں مشکل کشا کرناں
 ہوو در تنگی نعت مومنوں منگی ، کامیاب ہووون صاف راہ کرناں
 نقطہ چین جو مہین باریک پہنیر ، اے اوناں دے دی التی کرناں
 پڑھن ایس کتاب نوں نہ مٹرن ، پھرن غلطی دور خطا کرناں
 شوق ایس کتاب نوں مکھ کتے ، پوری قوم دی پیا اصلاح کرناں
 مولا بخش دیوس سار مومنوں خالق یار مکین دھما کرناں

خوش خبری

پیاد الیائتوں خالق یار دیال ہے کتاب الیائتوں کے سیکر بال
میں

۱ گلزار منیر	۲ معرفت دا سمندر	۳ نصیحتا ندی پند	۴ حضرت عشق و محبت دیاں عظمیاں
۵ ظلم دی قید	۶ غماں دی کوٹھڑی	۷ گلاں دی گتھلی	۸ قصہ غایت الشہ
۹ جھوٹا امام حسین علیہ السلام	۱۰ میری کوبہ نیک آرزو	۱۱ قصہ البر علی آف نور امند مالہ	۱۲ قصہ غایت الشہ وزیرید
۱۳ قصہ نذیر احمد بہشتی	۱۴ قصہ فہم الیاس پیچو کی	۱۵ قصہ انصر محمود آف رسول پور	۱۶ تعزیت نامہ استاد محترم پورہ کی غایت علی
۱۷ قصہ تنہا آف مانڈہ موٹا	۱۸ قصہ جہد پوری مشاق احمد آف رش دیوال	۱۹ قصہ فہم لوسف جج آف ہرداس پور	۲۰ قصہ نور ہند آف کسور کی